

ZADARMO

Noviny o živote v Bratislave sú distribuované každý mesiac do všetkých mestských častí.
EV 3101/09 ~ ISSN 1335-5228
IČO: 35712058

Vydáva NIVEL PLUS s.r.o.,
Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava
Tlačí MAFRAPRINT
Roznáša spoločnosť Red Post, s. r. o.

Bratislavské Noviny

Aktuálne
správy o dianí
v Bratislave

nájdete aj na
www.banoviny.sk

a na Facebooku
www.facebook.com/banoviny
Píšte, pýtajte sa, komentujte

Piatok 3. februára 2023

Pressburger Zeitung - Pozsonyi Újság - Nova Posoniensia

Ročník XXVI. - Číslo 2

4 Ulice pre deti

Do celomestského projektu, ktorý má zvýšiť bezpečnosť žiakov v okolí škôl, sa zapojilo ďalších desať škôl z rôznych mestských častí.

9 Údržba zelene alebo ničenie?

Pozrite sa, ako dopadol orez krásneho kríka vo vnútrobloku na Bebravskej ulici. Čo na to odborník?

16 Maľované steny

Aj na maľbu fasády domu, ktorú znehodnotili sprejeri, vám môže mestská časť schváliť komunitnú dotáciu. Príkladom je Radarová ulica v Ružinove.

19 Mrazivé žaláre Starej radnice

V Starej radnici opäť sprístupnili žaláre, v ktorých pred stáročiami väznili hriešnikov, ale i nevinné obete honu na čarodejnice. Poodhaľte ich mrazivé tajomstvo.

Popadané dreviny pri vstupe od Majakovského ulice

DIVOČINA

v Horském parku mnohým prekáža

STARÉ MESTO

Nie všade v Horském parku sa môžete pohybovať bez obáv, sú miesta, kde reálne hrozí, že na vás spadne konár stromu, keďže sa tam nerobia žiadne orezy či výruby. S vytvorením bezzásahových zón v tomto vzácnom území mnohí ľudia nesúhlasia, a sú medzi nimi aj odborníci. OZ Hrad – Slávin pripravuje k téme verejnú diskusiu, magistrát tvrdí, že sa jej nebráni.

Zámer znie sympaticky – vďaka bezzásahovému režimu vo vyznačenom priestore Horského parku je šanca zachovať všetky pôvodné stromy, aj tie, ktoré by bolo potrebné z bezpečnostných dôvodov odstrániť. Navyše, torzá drevín ešte ďalšie desaťročia poslúžia na rozmnožovanie hmyzu či ako potravu pre vtáctvo. A my sa môžeme pozorovať prirodzené procesy prírody.

Fakt však je, že pohľad na popadané stromy a poláma-

né konáre (niekedy rovno na chodníku) pôsobi na mnohých ľudí skľučujúco, a vyvoláva tiež obavy. Horský park, na ktorý sa vzťahuje 4. stupeň ochrany, sa mení miestami na divočinu, kam vstupujeme na vlastné riziko. Magistrát pripomína, že lesopark je rozdelený na tri funkčné priestory (prírodný bez zásahu človeka, prechodný a rekreačný), pričom cieľom je zosúladiť tieto funkcie. „V tomto chránenom území bol stanovený dlhodobý cieľ starostlivosti, týkajúci sa jednak zachovania ekologických hodnôt starého lesného porastu

a naň viazaných chránených druhov rastlín a živočíchov, ktoré tvoria predmet ochrany chráneného územia, a jednak vytvorenia podmienok na využívanie časti územia verejnosťou,“ približuje pointu Programu starostlivosti o chránený areál Horský park z roku 2019 hovorkyňa magistrátu Dagmar Schmucková. Dokument vypracovali odborníci Štátnej ochrany prírody (ŠOP) spolu s hlavným mestom v presvedčení, že forma starostlivosti si v prípade tohto lesoparku vyžaduje osobitný prístup. (ac)

Foto: Marián Dekan

Pokračovanie na str. 3 ➤

Zonácia lesoparku platí štvrtý rok

■ **Biela zóna:** Zahŕňa takmer polovicu územia, povolené sú výruby nebezpečných stromov, orezy konárov aj dosadba drevín a bylín.

■ **Žltá zóna:** Zásahov je v nej minimálne, výruby a orezy stromov, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť, sa robia vo výnimočných prípadoch.

■ **Červená zóna:** Ide o bezzásahovú zónu, kde je prioritou ochrana prírody, aby sa zachoval starý lesný porast s pôvodnými druhmi biotopov.

Aj voda zdražela

BRATISLAVA

Bratislavská vodárenská spoločnosť (BVS) zvýšila od 24. januára ceny vodného a stočného.

Nové ceny znamenajú podľa BVS pre priemernú trojčlennú rodinu navýšenie platby o necelé tri eurá mesačne. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) schválil vodné pre bežných odberateľov na úrovni 1,443 €/m³ s DPH, za odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou je to 1,350 €/m³ s DPH. Vodárne tvrdia, že v porovnaní s východným Slovenskom je naša cena pitnej vody nižšia približne o 0,50 €/m³ a stočného o 0,30 €/m³. Aktuálne sa totiž do nich nepremietajú v plnej miere zvýšené náklady na energie.

„ÚRSO stanovil nové ceny vodného a stočného pre región nášho pôsobenia tak, aby vodárne mohli začať aktívne a systematicky znižovať investičný dlh, ktorý sa pohybuje v stovkách miliónov eur a prejavuje sa v častejších poruchách na infraštruktúre,“ doplnil generálny riaditeľ BVS Peter Olajoš.

Zákazníci BVS, resp. správcovia bytoviek mali nahlásiť stav vodomeroch vodárňam do 31. januára. „V prípade, že nám zákazník nenahlásil stav vodomera v uvedenom termíne, na výpočet spotreby sa použije odhad na základe historickej spotreby. Tento proces je plne automatický a zákazník oň nemusí žiadať,“ spresnil riaditeľ komunikácie BVS Peter Podstupka. (bn)

Slovo k veci

Z druhej strany

Hoci sa peniaze na odvrátenie kolapsu ambulancií v poslednej chvíli našli, stále platí, že lepšie je byť zdravý a bohatý, ako zúfalo zháňať lekára, ktorý sa ma ujme, a navyše v ordinácii zakaždým vyťahovať peňaženku. Aj mnohí doktori, hoci majú zmluvu s poisťovňami, si totiž pýtajú od chorých rôzne dobrovoľné poplatky. A pacient zvyčajne neprotestuje, je rád, že sa dostane k potrebnej liečbe.

Na druhej strane by asi nebolo fér označiť ambulantného lekára, ktorý sotva preživa, automaticky za chamtivca. Je podnikateľ, ktorý potrebuje zaplatiť sestričku, nájom či zdravotnícky materiál. Ak sa mu však drasticky zvýšia výdavky, nemôže ako, povedzme, krémár zdvihnúť ceny vyšetrení. Nečudo, že mladým lekárom sa do tohto nevďačného podnikania nechce, takže dôchodcovia ťažko zháňajú náhradu za seba, ordinujú neraz osemdesiatnici (ako donedávna kardiológ v Karlovej Vsi). Ani mnohí motivovaní lekári sa občas nevyhnú frustrácii, hoci pomoc chorým ich naplňa. Je ťažké užiť si z dobrého pocitu. Netvárame sa, že poplatky v ambulanciách nie sú, dajme im však jasné pravidlá, ktoré budú sociálne únosné, hovorí lekár BSK Tomáš Szalay. Súhlasíte?

Anna Čapková

Uhler: Predpokladám, že nová električková trať sa bude môcť v Petržalke spustiť až v roku 2025

Práce na predĺžení električkovej trate majú značné zdržanie, postupujú pomaly.

PETRŽALKA
Predseda dopravnej komisie hlavného mesta a starosta Jaroviec Jozef Uhler predpokladá, že novú električkovú trať v Petržalke dokončia v budúcom roku, spustia ju však až v roku 2025.

„Po ukončení prác bude potrebné dotiahnuť ešte kolaudáciu a ďalšie administratívne veci na spustenie do prevádzky,“ vysvetlil Uhler,

prečo predpokladá spustenie prevádzky až o dva roky. Intenzitu stavebných prác hodnotiť nechce, je to podľa neho otázka na stavebných odborníkov. Primátor Matúš Vallo v uplynulých týždňoch potvrdil, že projekt sa nestihne dokončiť v pôvodne plánovanom termíne, teda do konca tohto roka. Stavbu by podľa neho mali ukončiť budúci rok a električka by mohla začať

Šéf dopravnej komisie mesta Jozef Uhler

jazdiť v prvej polovici roka 2024.

Či sa električkovú trať podarí dokončiť budúci rok, bude

podľa mestskej poslankyne a členky dopravnej komisie, ktorá je zároveň podpredsničkou Bratislavského samosprávneho kraja pre dopravu, Alžbety Ožvaldovej závisieť od objektívnych okolností a nepredvídateľných faktorov. Verí však, že sa to podarí.

Priebeh stavebných prác sleduje aj mestská časť Petržalka. Vzhľadom na absenciu informácií si však netrúfa objektívne zhodnotiť postup a priebeh prác, zdržanie či náklady, ani to, či sa stavba stihne dokončiť v avizovanom termíne. Pri konštatovaní o nesplnení druhého milníka v plnom rozsahu je však podľa hovorkyne mestskej časti Márie Halaškovej prirodzená istá miera neistoty. „Ako samospráva, ktorej sa výstavba magistrátnej trate bytostne dotýka, však veríme, že zhotoviteľ postupuje podľa upraveného harmonogramu mesta s prihliadnutím na upravené ceny, poveternostné podmienky aj technologické postupy. A že predĺžená trať bude dokončená čo najskôr,“ uviedla. (TASR)

Foto: bn, TASR

Na Moste SNP znížili rýchlosť, treba riešiť jeho zlý stav

PETRŽALKA/
STARÉ MESTO
Na Moste SNP znížili pre autá maximálnu povolenú rýchlosť zo 60 km/h na 50 km/h. Zmena súvisí s plánovanou opravou, keďže mimoriadna prehliadka odhalila na niektorých miestach porušené pozdĺžne zvary nosníkov. Magistrát ubezpečil, že most je napriek tomu bezpečný a prevádzkovateľný.

Hlavné mesto ešte vlni v lete deklarovalo, že podniká všetky kroky, aby sa oprava Mosta SNP mohla začať čím skôr. Najskôr je

však potrebné vybrať technologický postup na opravu zvarov, čo sa doteraz nestalo – dôvod magistrát neuviedol. Na definitívne určenie technologického postupu plánuje mesto pokračovať v spolupráci so zhotoviteľom mimoriadnej prehliadky mosta, Katedrou kovových a drevených konštrukcií Stavebnej fakulty Slovenskej technickej univerzity (STU). „Čaká nás overenie definitívneho návrhu skúškou na skúšobnej vzorke,“ priblížila hovorkyňa Dagmar Schmucková. Na základe toho sa následne

navrhne zadanie prípravovaného výberového konania na zhotoviteľa opravy vrátane zostavenia podrobného výkazu výmer. Termín jeho vyhlásenia v súčasnosti nie je známy, vyhlásia ho až po skompletizovaní všetkých potrebných podkladov. Z nich vzíde aj predpokladaná hodnota zákazky. Samotná oprava porušení zvarov si podľa magistrátu vyžiada dlhší čas, nepredpokladá, že by sa to podarilo v priebehu jedného roka. „Zrealizujeme opravu v rozsahu, ako nám to umožnia finančné prostriedky,“ odpovedala hovorkyňa Schmucková.

ková na otázku, či bude mať hlavné mesto dostatok peňazí v rozpočte. (TASR)

TRIV
BYTÝ-KANCELÁRIE-TREZORY-KLAVÍRE
ŠŤAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE
0905 616 329
02/ 6542 2387

Diviaka v meste zastrelili

KARLOVA VES

Diviaky sa pred pár dňami opäť vybrali priamo do centra Karlovej Vsi, zašli až k miestnemu úradu. Situácia sa skončila zastrelením jedného z nich.

„V piatok večer 27. januára 2023 pred 20.00 h zasahovali mestskí policajti na Námestí sv. Františka, priamo pred miestnym úradom v Karlovej Vsi. Na námestí sa vyskytlo niekoľko kusov dospelých diviakov, pričom jeden bol zranený a následne ho poľovník usmrtil strelnou zbraňou, zvyšné diviaky ušli,“ informovala mestská časť na sociálnej sieti. (ms)

Vtáčia chrípka zatvorila zoo

KARLOVA VES

Zoológická záhrada je od soboty 28. januára na 30 dní dočasne zatvorená. U uhynutej husi sa totiž potvrdila vtáčia chrípka.

Tento druh husi sa nachádzal v zoo na otvorenej vodnej ploche, kde boli pravdepodobne nosičom vírusu divo žijúce vtáky. Zoo prijala v súvislosti so situáciou opatrenia nariadené regionálnou veterinárnou a potravinovou správou. Všetky jedince z jazierok preventívne presťahovali do zázemí. Riziko prenosu vtáčej chrípky na ľudí je nízke. (TASR)

Treba vôbec hľadať kompromis medzi rekreačnou funkciou a ochranou parku?

Pokračovanie zo str. 1
STARÉ MESTO

Hovorkyňa magistrátu vysvetľuje, že Horský park nie je a ani v minulosti nebol klasickým mestským parkom ako napríklad Sad Janka Kráľa či Medická záhrada.

„Na jeho území sú na zabezpečenie prirodzeného vývoja cenné nielen dreviny v dobrej kondícii, ale aj postupne starajúce sa odumierajúce jedince. Tie totiž predstavujú prirodzený biotop pre rôzne druhy húb, rastlín a živočíchov. Aj z tohto dôvodu sa v parku zameriava na zabezpečenie prirodzenej obnovy porastu s reguláciou výskytu inváznych druhov rastlín,“ dodáva Dagmar Schmucková. Je však naozaj nevyhnutné

Na Horský park sa vzťahuje 4. stupeň ochrany.

hľadať kompromis medzi rekreačným využitím územia a zachovaním prírodných hodnôt parku, sú tieto dve funkcie v protiklade? Predsedníčka OZ Hrad – Slávin Sabina Barborjak si to nemyslí: „Zachovať možno rekreačnú funkciu, a zároveň ochranu tejto cennej prírodnej lokality rovnakým spôsobom, ako sa zachovala po celý čas existencie Horského parku.“ Upozorňuje, že na rozdiel od divokej prírody je v mestských parkoch veľký pohyb ľudí, a tí sa v nich musia cítiť bezpečne. Pravdaže, na druhej strane majú dodržiavať pravidlá, ktoré parky chránia pred poškodením. „Oba tieto body v posledných rokoch v Horskom parku zlyhávajú. Zonácia je rizikom nielen pre návštevníkov parku, ale aj pre samotný park,

podľa nášho názoru môže viesť až k degradácii celého územia. Bijeme na poplach, pretože sa chceme vyhnúť nezvratným zmenám, ktoré ho čakajú, ak kompetentní nezmenia prístup,“ hovorí. Združenie OZ Hrad – Slávin preto pripravuje konferenciu k starostlivosti o Horský park s účasťou odborníkov, magistrátu i širokej verejnosti. „Debate o aktuálnom stave, možných zlepšeniach, budúcnosti Horského parku, aj o prípadnom prehodnotení niektorých častí Programu starostlivosti sa určite nebránime, naopak, radi budeme takúto debatu iniciovať,“ reaguje mesto. (ac)

Foto: Marián Dekan

Rozhovor s predsedníčkou OZ Hrad Slávin Sabinou Barborjak si prečítajte na str. 6.

Pridajte sa k poslancom

BRATISLAVA

Niektoré mestské časti hľadajú záujemcov spomedzi svojich obyvateľov, ktorí by sa chceli stať členmi odborných komisií pôsobiach pri miestnom zastupiteľstve.

Ich členmi nie sú len poslanci, ale aj odborníci z radov verejnosti. Občania sa môžu stať priamou súčasťou rozhodovania napríklad v oblasti dopravy, kultúry, vzdelávania, sociálnych vecí, zdravotníctva či územného plánovania. Hľadajú sa tiež odborníci na životné prostredie, financie či participáciu. „Komisie pomáhajú plniť úlohy miestneho zastupiteľstva, sú poradným, iniciatívnym a kontrolným orgánom zastupiteľstva. Zasadajú väčšinou raz mesačne, vo výnimočných prípadoch aj operatívne,“ približuje Staré Mesto. Podmienky a požiadavky na uchádzačov zverejnili mestské časti na svojom webe. Súčasťou je životopis i motivačný list, prípadne krátke zhodnotenie záujmu pre danú komisiu. Zverejnené sú tiež termíny, do ktorých je možné prihlásiť sa. (TASR)

MINCE VÝKUP
0902 168 083
www.HORINKA.sk

ART INVEST
OBRÁZY NAJLEPŠIE PREDÁTE V AUKCII
Žiadne poplatky
Galéria Art Invest
Dobroviečova 7, Bratislava
Info: 0905 659 148
www.artinvest.sk

PAAS ide ďalej

PETRŽALKA

Regulované parkovanie PAAS sa rozšíri do Dvorov V a VI a okolia Šustekovej ulice.

Nadviaže sa tak na susednú zónu Dvory IV, kde PAAS funguje od januára 2022. Všetky tieto časti budú tvoriť jednu PAAS zónu, čo znamená, že rezidentská parkovacia karta bude platiť v celej regulovanej oblasti. Magistrát vyzval verejnosť, aby projekt pripomienkovala, zapojte sa do diskusie. (bn)

Práce utlmili

DÚBRAVKA

Utlmenie prác na rekonštrukcii Harmincovej ulice počas zimy bolo plánované, k posunu termínov nepride. Príčinou spomalenia tempa obnovy boli aj intenzívne zrážky. „Na Harmincovej je potrebné spraviť stabilizáciu podlažia, to je však teraz po dažďoch zvlhnuté a je potrebné, aby preschlo. Čakáme na lepšie meteorologické podmienky. V momente, keď preschne zemina do potrebnej hĺbky, sa práce opäť zintenzívnia,“ uviedol magistrát v polovici januára. (TASR)

RE/MAX

PREDAJ BYTOV

PREDAJ BYTOV

0903/314 136

ZUBNÁ AMBULANCIA

AMBULANCIA

STOMATOCHIRURGIE

A IMPLANTOLÓGIE

oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h

ošetříme každého, kto nám zavolá

0905 662 407

STROMOVÁ 16, BA KRAMÁRE

Do iniciatívy Ulice pre deti sa zapojilo už jedenásť základných škôl, ďalšie dostanú šancu neskôr

Do „pešieho školského autobusu“ sa vlani v septembri zapojilo viac ako 150 žiakov ZŠ Tbiliská.

BRATISLAVA

Do celomestského projektu Ulice pre deti, ktorý odštartoval minulý rok na ZŠ Tbiliská v Rači, sa zapája ďalších desať základných škôl v Bratislave. Cieľom je zvýšiť bezpečnosť žiakov v okolí škôl, ktoré čaká úprava.

Vďaka partnerstvu s UNICEF sa projekt okrem zásahov vo verejnom priestore rozšíri o ďalšie aktivity. Pribudnú participatívne aktivity, aktivity zapájajúce deti do tvorby projektu, osveto-

vé a vzdelávacie aktivity na zlepšenie povedomia o zdravom životnom prostredí, a tiež aktivity zvyšujúce inkluzivnosť prostredia.

Ako informoval Metropolitný inštitút Bratislavy (MIB), v našom meste denne smeruje do materskej, základnej alebo strednej školy viac ako 85-tisíc detí. S cieľom zlepšiť bezpečnosť ulíc v okolí škôl, zvýšiť počet detí, ktoré chodia do školy pešo, redukovať dopravné zápchy aj smog v okolí škôl, vznikol spomínaný celomestský projekt

ticipácie zrealizujeme v okolí desiatich vybraných škôl, kde sú dopravné problémy najvýpuklejšie, také úpravy, ktoré vytvoria priestor priateľskejší pre všetky deti,“ uviedol primátor Matúš Vallo.

Kritériá pre výber škôl do projektu bolo viac. Ako informovala hovorkyňa MIB Annamária Krchňavá, ich odborníci najskôr vybrali školy na základe dopravnej situácie či stavu verejných priestorov. Jedným z kľúčových kritérií výberu bol tiež počet detí navštevujúcich školu, ktoré prišli z Ukrajiny. Následne jednotlivé školy oslovili a v prípade, že škola prejavila záujem zapojiť sa, nadviazala sa s ňou spolupráca. Do budúcnosti by sa mal projekt realizovať aj na ďalších školách. (ts, bn)

Foto: Magistrát

Zoznam vybraných škôl pre rok 2023:

- **Lamač:** ZŠ Malokarpatské námestie
- **Nové Mesto:** ZŠ Riazanská, ZŠ Za kasárňou
- **Petržalka:** ZŠ Budatínska, ZŠ Černyševského
- **Podunajské Biskupice:** ZŠ Biskupická
- **Ružinov:** ZŠ Drieňová, ZŠ Nevádzová
- **Staré Mesto:** ZŠ Mudroňova, ZŠ Vazovova

Projekt Rázsoch mešká, tím je odborne nekompletný

LAMAČ

Projektový tím nemocnice Rázsochy je kriticky poddimenzovaný a odborne nekompletný. Ministerstvo zdravotníctva má preto zabezpečiť doplnenie chýbajúcich pozícií. Má tiež odstrániť rušivé vplyvy iných osôb. Vyplýva to z krízových opatrení pre ministerstvo od vlády.

„Chýba zhruba osem až desať odborných kapacít, ktoré v tejto fáze projektu mali plnohodnotne plniť svoju úlohu,“ priblížil Úrad vlády SR. Kritizuje, že paralelne prebiehajúce procesy zastrešuje jedna osoba: „Toto nie je akceptovateľné, jednak z dôvodu odbornej a ľudskej

Plocha po zbúraní stavby nemocnice Rázsochy

kapacity, ako aj z dôvodu zastupiteľnosti.“

Národná implementačná a koordinačná autorita tiež upozornila na osoby, ktoré sa podieľajú na riadení dodávateľov či projektového tímu nemocnice napriek tomu,

že nie sú jeho súčasťou. „Je bezpodmienečne nutné, aby ministerstvo zdravotníctva funkčne oddelilo projektový tím nemocnice Rázsochy od rušivých vplyvov iných osôb, ktoré nie sú uvedené v štruktúre tímu,“ uviedol úrad vlády.

Foto: TASR

Simplea je komplexná finančná služba dokonalá v jednoduchosti

Riaditeľ spoločnosti Peter Michajlov

Simplea, dcérska spoločnosť najväčšej českej finančno-poradenskej skupiny Partners, prináša podľa vášho vyjadrenia dokonalú finančnú službu. Čo si máme pod tým predstaviť?

V Simplei sa venujeme profesionálnemu rodinnému finančnému plánovaniu. Podrobne analyzujeme aktuálnu finančnú situáciu, plány a potreby klienta a jeho rodiny a následne navrhujeme riešenie vo všetkých jeho súvislostiach. Od financovania bývania, budúcnosti a štúdiá detí, nízko-nákladového poistenia majetku a životných rizík až po investovanie a zhodnocovanie úspor, zvyšovanie bohatstva a napríklad aj dôchodkové sporenie. Komplexné riešenia, zložené z najlepších produktov na trhu, následne naši konzultanti prezentujú klientovi v jednoduchej a zrozumiteľnej podobe. Práve komplexnosť je zároveň jedna z hlavných výhod nášho prístupu, v každej oblasti máme k dispozícii široké spektrum produktových riešení a vždy vyberáme to najlepšie. Naši konzultanti sú profesionáli v odbore, každý z nich pracuje pod licenciou Národnej banky Slovenska, a zároveň prechádza neustálym interným vzdelávaním a certifikáciou.

Okrem klasickej siete finančných expertov otvárate kamenné franšízové pobočky. Idete teda opačným smerom ako banky, ktoré ich postupne zatvárajú. Prečo?

Sme presvedčení, že osobný kontakt je dôležitou súčasťou kvalitného finančného plánovania. Veľa vecí sa dá, samozrejme, zistiť na internete a klienti sú dnes informovaní výrazne podrobnejšie ako kedykoľvek v minulosti.

Spoločnosť Simplea priniesla na Slovensko úplne nový koncept služieb v oblasti finančného plánovania. Pobočky má vo viacerých väčších mestách, v Bratislave dnes nájdete už štyri. Riaditeľ spoločnosti PETER MICHAJLOV už však hovorí o ďalších, ktoré čoskoro otvoria v našom hlavnom meste. V nasledujúcich vydaniach Bratislavských novín vám ich postupne predstavíme, dnes sa ale zoznámime priamo so samotnou spoločnosťou Simplea.

Rovnako naši konzultanti k práci využívajú najmodernejšie technológie, ak však príde na „lámanie chleba“, dôležité rozhodnutia týkajúce sa napríklad investícií alebo poistenia chcete riešiť so živým človekom, s profesionálom, a ideálne v komfortnom a diskretnom prostredí, na aké ste zvyknutí napríklad z bánk. Kamenné pobočky nám preto dávajú veľký zmysel a rozširovaniu ich siete sa venujeme posledných 11 rokov. V Českej republike ich prevádzkujeme už 150, na Slovensku ich zatiaľ máme prvých 10 a ďalších 25 stavíme a pripravujeme na otvorenie.

Kde v Bratislave už fungujú pobočky Simplea.point a ktoré ďalšie sú v pláne?

V tejto chvíli nás klienti nájdu na Námestí sv. Františka v Karlovej Vsi, na Račianskej ulici v Novom Meste a dvakrát v Ružinove, na Prievozskej v Quadre a na Mierovej ulici. Naším cieľom je mať v Bratislave už v tomto roku 10 pobočiek, a byť tak k dispozícii klientom v každej mestskej časti. Už čoskoro preto otvoríme nové pobočky aj v Petržalke na Lužnej a v Slnčenicach, v Starom Meste v Steinerke, v Octopuse na Záhradníckej a tiež v Podunajských Biskupiciach. Ak sa to podarí, otvoríme aj desiatu v Dúbravke.

Ako to vyzerá vnútri?

Simplea.point si predstavte ako klasickejšiu, modernú bankovú pobočku. Okrem finančných konzultantov u nás stretnete aj profi asistentov a asistentky, ktoré zabezpečia všetku dokumentáciu a jej správnosť a aktuálnosť a radi vám ponúknu aj dobrú kávu alebo čaj. V komfortnom a diskretnom prostredí teda môžete s našim konzultantom prebrať akúkoľvek oblasť svojho osobného alebo komplexného rodinného finančného života a potrieb. Stretnutie s nami si môžete naplánovať vopred alebo sa u nás zastaviť napríklad cestou z práce.

Váš franšízový obchodný model je na Slovensku unikátny. Kto sú vaši franšízanti?

U franšízantov platí to, čo u konzultantov. Sú to profesionáli s dlhoročnou praxou, ktorí sa rozhodli posunúť svoju finančnú službu na výrazne vyššiu úroveň a dať svojmu podnikaniu novú kvalitu a dynamiku. Nie je to iba o kamennej pobočke, ale o celkovom obchodnom modeli. Naši franšízanti sú hodnotení za dlhodobú starostlivosť o svoje portfólio klientov, nie za rýchly jednorazový obchod. Ich podnikanie s nami teda pre nich má skutočnú ekonomickú hodnotu, budujú si svoju vlastnú malú firmu, so silným zázemím a podporou centrály. Záujemci o franšízu k nám väčšinou prichádzajú z konkurenčných spoločností alebo z bánk. Typickým predstaviteľom nášho franšízanta je riaditeľ bankovej pobočky, hľadajúci nový impulz a možnosti v odbore, ktorý ho baví a v ktorom má dlhoročné skúsenosti, alebo manažér menšieho obchodného tímu z klasických finančno-sprostredkovateľských spoločností, hľadajúci pre seba a svoj tím kvalitnejšiu finančnú službu, hodnotový prístup a dokonalejšie technológie podporujúce jeho klientsku prácu.

Z Česka ste na Slovensko priniesli rokmi overené know-how

Pobočka v Karlovej Vsi v Bratislave

V kauze odpadov padlo obvinenie

JAROVCE

Polícia vzniesla obvinenie voči právnickej osobe so sídlom v Bratislave za neoprávnené nakladanie s odpadmi pri výstavbe cesty v katastri obce Jarovce.

Celkový rozsah zisteného protiprávneho konania polícia vyčíslila na viac ako 3,6 milióna eur. „Výšetrovanie preukázalo, že právnická osoba pri výkone svojej podnikateľskej činnosti v období rokov 2018 až 2019 na dvoch lokalitách v katastrálnom území obce Jarovce v rozpore s príslušnými právnymi predpismi zhodnocovala odpady v objeme viac ako 140-tisíc kubických metrov. Tento odpad napriek vedomosti o protiprávnosti jeho použitia zapracovala do výstavby násypu cestného telalesa komunikácie,“ uviedla polícia. (TASR)

Vyhrali spory za 35 miliónov

RUŽINOV

Mestská časť Ružinov spolu s ministerstvom dopravy vyhrali dva súdne spory spolu za 35 miliónov eur, ktoré sa ťahali už niekoľko rokov.

Hrozba likvidačného dlhu, ktorý by Ružinov poslal do bankrotu a ktorá nad ním roky visela, je podľa starostu Martina Chrena zažehnaná. V oboch prípadoch ide o súdne spory o náhradu škody, spôsobené údajným nezákonným konaním stavebného úradu v Ružinove. Žalovaným bolo ministerstvo dopravy, ale škody by podľa starostu platila mestská časť. Chren prípadly vníma ako špekulatívnu snahu o obohatenie sa na úkor samosprávy. Prvý sa týkal umiestnenia prekladiska tekutých substrátov vo verejnom prístave v Bratislave, v druhom konaní išlo o polyfunkčný bytový súbor na Teslovej ulici. (TASR)

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

SABINA BARBORJAK: Horský park si zaslúži ochranu a ľudia zase priestor, kde sú v bezpečí

Sabina Barborjak

Rozhovor k téme zo str. 1
STARÉ MESTO

Mestský park nie je les, potrebuje údržbu, na rozdiel od divokej prírody je v ňom veľký pohyb ľudí, ktorí musia byť v bezpečí. Aj to sú argumenty, ktorými predsedníčka OZ Hrad – Slavin SABINA BARBORJAK odmieta vytvorenie bezzásahovej zóny v Horskom parku.

Zonácia Horského parku je spôsob, ako skĺbiť požiadavky a potreby návštevníkov so starostlivosťou o chránené územie, a zachovať tak Horský park čo najdlhšie aj pre budúce generácie – takto sa vyjadril primátor pred jej spustením v roku 2019. Prečo sa vám to nepozdáva?

Pretože celý chránený areál je v stupni ochrany IV, a teda starostlivosť o celý areál má byť rovnaká. Po zavedení zonácie však Horský park na miestach bez zásahov chradne a stáva sa pre návštevníkov nebezpečný.

Ako teda zachovať rekreačnú funkciu, a zároveň chrániť túto cennú prírodnú lokalitu?

Rovnakým spôsobom, ako sa zachovala po celý čas existencie Horského parku, starostlivosťou a ošetrovaním podľa zákona 543/2002 §47. Všetka vzácna fauna a flóra vznikla v Horskom parku dávno pred zavedením nového programu starostlivosti, napríklad v časoch bývalého

režimu, keď sa o park intenzívne starala spoločnosť Zares. Po zavedení Programu starostlivosti o chránený areál Horský park sme svedkami vymierania napríklad salamandry škvrnitej a vážka pásikavec sa tam už ani nevyskytuje.

O výhradách k zonácii Horského parku ste v minulosti hovorili aj so zástupcami mesta. S akým výsledkom?

Stanovisko k programu vyjadřilo OZ Priatel'ia Horského parku spolu s našim združením v liste primátorovi Bratislavy v januári 2022. Ešte predtým, na stretnutí s magistrátom aj Štátnou ochranou prírody, sme sa dohodli, že sa program otvorí, budeme o ňom diskutovať. Do dnešného dňa, napriek našim urgenciám, neevdujeme žiadnu aktivitu v tejto dohode. Preto sme sa rozhodli, že začiatkom tohto roka zorganizujeme stretnutie odbornej, ako aj širokej verejnosti o budúcnosti Horského parku a o vytvorení nového plánu starostlivosti. Účasť už prisľúbili viaceré významné osobnosti v danej oblasti.

Tvrdíte, že Horský park je v havarijnom stave. Máte na mysli len spomínanú zónu, kde sa nezasahuje, alebo aj miesta určené na rekreáciu, prechádzky či hry detí?

Z histórie lesoparku

Horský park vznikol v roku 1868 úpravou už jestvujúceho lesného prostredia, tzv. Študentského lesa. Najväčšie zásluhy na jeho vybudovaní má Bratislavský okrášľovací spolok, ktorého podpredsedom bol mešťanosta Heinrich Justi. Zo získaných finančných prostriedkov spolok postupne pretvoril pôvodný dubovohrabový les na lesopark. Členovia spolku vybudovali hustú sieť lesných ciest, upravili okrajové časti porastov a vysadili živé ploty, ktoré ohraničovali jednotlivé funkčné plochy. Neskôr osadili päťdesiat železných lavičiek aj dva železné altánky, vysadili tiež rôzne cudzokrajné rastliny a stromy. V roku 1909 pribudol v parku aj pomník jeho zakladateľa Heinricha Justího od sochára Alojza Riegeleho.

V katastrofálnom stave je celý areál, pretože starostlivosť absentuje vo všetkých zónach. Vlni v júli sme upozornili napríklad na suché stromy priamo nad frekventovaným chodníkom, ktoré môžu spadnúť, aj na množstvo suchých vetiev, ktoré tiež hrozili spadnutím. Na základe nášho listu mesto uskutočnilo bezpečnostné zásahy aspoň na najrizikovejších miestach.

Spomínate aj problém vysychajúceho potoka, ktorý sa stráca v neudržiavanom koryte, príčinou však asi nebude zonácia... Alebo áno?

Na vysychanie potoka nás upozornila uznávaná hydrobiologička, ktorá poslala list aj na magistrát. Odpoveď na jej otázky, ale ani na jej návrhy riešenia však neboli podľa mojich informácií zodpovedané.

Čo bolo v liste odborníčky? Čítujem: „Dovoľujem si obrátiť sa na Vás so žiadosťou o revitalizáciu nemenovaného potoka v Horskom parku pretekajúceho súběžne s Búdkovou cestou. Tento malý potok je a bol biotopom pre chránené druhy živočíchov: salamandru škvrnitú (*Salamandra atra*) a vážku pásikavca *Cordulegaster heros*. V dôsledku klimatickej zmeny a výstavby domov v oko-

li Horského parku populačná hustota týchto chránených druhov klesá, resp. vážka sa v súčasnosti v Horskom parku nevyskytuje... Toho roku sme našli niekoľko mŕtvych salamandier pri potoku, ktorý bol vo viacerých miestach vyschnutý. Spoločenská hodnota ohrozeného druhu *Salamandra atra* je 300 eur, tento zraniteľný druh je Štátnou ochranou prírody monitorovaný a celkove je konštatovaný pokles jeho početnosti na Slovensku... Európsky významný druh vážky *Cordulegaster heros* (spoločenská hodnota 300 eur) sa v posledných rokoch v potoku už nerozmnožuje pre nevhodné podmienky – nízky alebo takmer žiadny prietok vody, zhoršený nielen horúcimi letami, ale aj napadanými kónarmi v koryte.“

Aj preto iniciujete diskusiu s odborníkmi, zástupcami hlavného mesta i s verejnosťou o ochrane tohto vzácneho prírodného územia? Áno.

Má byť podľa vás Horský park skutočne vylešteným mestským parkom, alebo skôr lesoparkom, a teda aspoň na časti územia chrániť jeho prírodné hodnoty bez akýchkoľvek zásahov?

Podľa názoru občanov má byť Horský park tým, čo mali na mysli jeho zakladatelia pred takmer 150 rokmi a čo sa osvedčilo v priebehu jeho celej existencie, až kým sa nezačal realizovať spomínaný program starostlivosti. Funkcia rekreačná, ako aj ochranná tu bola vždy ruka v ruke, netreba robiť nezmyselné programy, ktoré podľa našich vedomostí odsudzuje vo veľkej časti aj odborná verejnosť. (ac)

Foto: archív S. B.

JTRE podporuje program zameraný na ukončovanie bezdomovectva v Bratislave

Developerská spoločnosť J&T Real Estate (JTRE) finančne podporila aktivity občianskeho združenia OZ Stopa Slovensko zamerané na ukončovanie bezdomovectva. Program pracovnej terapie, ktorý JTRE podporuje, má za cieľ pomôcť ľuďom bez domova vrátiť sa k bežnému životu.

V rámci programu pracovnej terapie zveľaďujú ľudia bez domova verejné priestranstvá, parky, predzáhradky a areály škôlok či domovov sociálnych služieb. Podpora od JTRE bude využitá na nákup potrebného materiálu a podporu klientov občianskeho združenia zapojených do tohto programu.

„Úplne prirodzene sme podporili organizáciu OZ Stopa Slovensko, ktorá sa zameriava na ukončovanie bezdomovectva. V projektoch, ktoré JTRE pripravuje, dávame priestor ľuďom na lepšie bývanie a kvalitné pracovné prostredie, ale nechceme zabúdať ani na ľudí, ktorí strechu nad hlavou a prácu nemajú, často bez vlastného zavinenia. Občianske združenie Stopa má za sebou reálne výsledky a príbehy ľudí, ktorým sa podarilo zaradiť sa z ulice späť do spoločnosti. Za prínosnú považujeme aj skutočnosť, že pracovná terapia spája nielen snahu o riešenie situácie ľudí bez domova, ale prispieva aj k zveľaďovaniu verejných priestorov,“ hovorí Pavel Pelikán, výkonný riaditeľ JTRE, a dodáva: „Veríme, že sa nám podarí aspoň čiastočne prispieť k zlepšeniu situácie

aj komplexu, ktorý využíva ako centrum pre ľudí bez domova. Občianske združenie Stopa Slovensko je mimovládna organizácia zameraná na ukončovanie pouličného bezdomovectva v Bratislave. Je súčasťou Európskej siete miest v rámci kampane The European End Street Homelessness Campaign a registrovaným poskytovateľom sociálnych služieb. Využíva kombináciu sociálnej práce, dôstojného bývania, terapie a environmentálnych aktivít. ■

Pavel Sabela, štatutár OZ Stopa Slovensko

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Rozlúčte sa so stresujúcimi lyžovačkami: Predstavujeme vám Ski In & Ski Out apartmány v Demänová Rezorte!

Viete si predstaviť komfort, keď máte svah rovno pod oknami? V Demänová Rezorte to nie je iba snom, ale skutočnosťou. SKI IN & SKI OUT apartmány vám umožnia lyžovať bez stresu a starostí s dopravou a parkovaním. A to nie je všetko, v cene pobytu získate aj skipas na celý pobyt, ako aj možnosť využiť wellness a ochutnať autentickú indickú kuchyňu v reštaurácii Safran.

Lyžiarsky svah priamo v rezorte

V Demänová Rezorte nájdete vlastné lyžiarske stredisko, kde si môžete užiť bezpečné lyžovanie pre začiatočníkov i pokročilých na ľahkej a stredne ťažkej zjazdovke. Pre deti je pripravená oddelená detská lyžiarska zóna s inštruktormi a pre večerných lyžiarov osvetlený svah.

V Demänová Rezorte sa môžete tešiť na nekonečné zimné radovánky pre celú rodinu. Okrem lyžovania si môžete vyskúšať aj snowtubing, korčuľovanie na osvetlenom klzisku, bežkovanie na osvetlenej trati a pravidelné animácie pre deti na snehu.

Vyberte si rodinnú lyžovačku v Demänová Rezorte

SKI IN & SKI OUT apartmány, skipas v cene, oddelená detská lyžiarska zóna, škola lyžovania, večerné lyžovanie, bežkárska trať, animácie pre deti, wellness a autentická indická kuchyňa – znie to ako ideálna zimná dovolenka. A čo je najlepšie? Že toto všetko nájdete na jednom mieste a vy počas pobytu nemusíte nikam cestovať.

Vyskúšajte kvalitu najmodernejšieho servisu na Slovensku

Lyžiar, to najlepšie môžete dopriať aj svojom výstroju. Priamo v rezorte máme Smile Center - najmodernejší servis lyží na Slovensku! Servis zahŕňa údržbu a opravy lyží, či už ide o voskovanie, brúsenie, alebo opravu poškodenia. Ochotný personál vám tiež poradí, ako sa o lyže starať, aby vám slúžili čo najdlhšie.

Pre každého, kto nechce na lyžovačku vláčiť poľovíčku pivnice, je tu skvele vybavená požičovňa. Priamo v rezorte si požičiate najmodernejšie modely lyží od renomovaných značiek, a tiež prilby, chrániče, detské sety a inú lyžiarsku výbavu. A pre tých, ktorí si chcú zlepšiť svoje lyžiarske zručnosti, je tu lyžiarska škola. Kurzy pre začiatočníkov aj pokročilých vedú skúsení inštruktori, uvidíte, že to všetci zvládnu s úsmevom. Môžete sa naučiť nové triky a zlepšiť si lyžiarske zručnosti, či už ide o jazdu po svahu, oblúky, alebo freestyleové triky.

Jarné prázdniny na jednotku

Vyberte si svoj ideálny termín a užite si rodinnú lyžovačku bez starostí. Nezabudnite, že sa blížia jarné prázdniny – zoberte deti a prežité týždeň plný lyžovačky, rozprávkového snehu a smiechu s animátormi!

Čerešničkou na záver je už len fakt, že v Demänová Rezorte to jednoducho žije. Každý víkend prebiehajú animácie pre deti a hudobné soboty pre dospelákov v novootvorenom Panorama cocktail bare či zábavné vedomostné kvízy. Špeciálne počas jarných prázdnin prebiehajú každú sobotu na svahu zábavné Karnevalové preteky v slalome pre deti aj dospelých!

Tak čo, vyskúšate drevom voňajúce apartmány alebo komfortné wellness chaty s privátnou saunou a jacuzzi? Demänová Rezort sa na vás už teší! ■

Viac na www.demanovarezort.sk

Neschopnosť či nezáujem? Záchrana pamätného hrobu známej prešporskej rodiny je akoby zakliata

STARÉ MESTO

„Stačili by dva nákladiaky s hlinou, aby jamu zasypali, a hrobka Habermayerovcov by bola zachránená,“ hovorí Marko Günther, vnuk významnej historičky Alžbety Güntherovej Mayerovej. Jeho stará mama i prastarí rodičia sa s Habermayerovcami dobre poznali, boli susedia na Panenskej ulici, aj preto mu záleží na tom, aby miesto ich posledného odpočinku bolo opäť dôstojné. Riešenie je navonok jednoduché, no akoby zakliate.

Takmer dva roky žije Marko Günther v obavách o kryptu na evanjelickom Cintoríne Kozia brána, ktorú robotníci odkopali počas stavby nového plota v jej bezprostrednej blízkosti. Reálne hrozí, že sa zosunie do jamy a je asi zázrak, že sa tak doteraz nestalo. Napriek tomu zatiaľ počúva len sľuby, že alarmujúci stav dajú zodpovední do poriadku. Nič sa však nedeje a záchranu neurýchľuje ani fakt, že cintorín je národnou kultúrnou pamiatkou a náhrobok Habermayerovcov zapísaný navyše v zozname pamätihodností mesta.

Pripomeňme, že Habermayerovci sa ako mecenáši zaslúžili o kultúrny i spoločenský rozvoj Bratislavy, patrili k najväčším podporovateľom bratislavskej luteránskej komunity pred takmer dvesto rokmi, najmä im teda evanjelická cirkev vďačí za majetok, ktorý spravuje. Pritom zúfalý stav miesta ich posledného odpočinku akoby nikoho netrápil - kovové zábradlie vymedzujúce priestor krypty je porušené, zo šiestich murovaných stĺpkov vidíme dva zvalené na zemi, jeden z nich dokonca poškodený, zrejme lyžicou bagra... A ozdoby v tvare píniových šišíek, ktoré boli na ich vrchole, sa kamsi stratili. Čo je ešte horšie, ak sa ne-

4. október 2022:

Podľa sľubov mal byť výkop okolo hrobky do týždňa zasypaný.

23. január 2023:

Hrob je stále odkopávaný, v okolí neporiadok.

udeje náprava, hrob naozaj spadne do jamy pod ním. Preto Marko Günther neúnavne komunikuje s predstaviteľmi evanjelickej cirkvi, ktorá má cintorín v správe, s Krajským pamiatkovým úradom, písal i na portál „odkaz pre starostu“, aby dali hrobové miesto čo najskôr do poriadku. „Bezvýsledne. Pritom by stačilo poslať dva nákladiaky a zasypať jamu hlinou,“ hovorí.

Niekedy pochybuje, či je vôbec záujem zachrániť túto pamätnú hrobku. Priamo z prostredia evanjelickej cirkvi prišla v roku 2020 informácia, že by chceli na Cintoríne Kozia brána obnoviť možnosť pochovávaní a pri vchode zo Šulekovej ulice nahradiť časť ohrad-

stupu cirkvi aj zhotoviteľa stavby, že výkop okolo hrobu do týždňa zasypú, no doteraz sa tak nestalo. Ďalším sľubom bolo - po nedávnej kontrole statika - že stavebník okamžite zabezpečí miesto debnením, no opäť to nespravili tak, ako mali. Zaskočená bola i pracovníčka Krajského pamiatkového úradu, keď sa pred pár dňami prišla pozrieť na výsledok. To, čo sa okolo tohto hrobu deje, pokladám až za jeho hanobenie,“ dodáva rozhorčené Marko Günther.

Najnovší sľub, ktorý dostal, má dátum 20. januára 2023 - evanjelický farár Ondrej Majling ubezpečuje, že „nápravu stavu bude urgovať“. Zisťovali sme teda, kedy sa veci pohnú. „Uvedené záležitosti síce nie sú v mojej priamej kompetencii, nakoľko starostlivosť o spoločný majetok cirkevných zborov je delegovaná na Spoločnú hospodársku správu, ale trochu som sa o nich informoval. Pokiaľ sú moje informácie správne, celá situácia okolo hrobov nebola zavinená z našej strany, ale zo strany dodávateľskej firmy, ktorá mala práce na cintoríne dokončiť, ale ich napriek urgenciám nedokončila. Z tohto dôvodu sa pracuje na jej výmene. Verím, že sa veci v dohľadnom čase pohnú, presný termín však neviem,“ reagoval Ondrej Majling. K téme sa ešte vrátíme. (ac)

Foto: Katarína Králiková, Marián Dekan

Viac foto na www.banoviny.sk

Kresba kriedou na tabuľu

BRATISLAVA
Koncom januára uplynulo 100 rokov od narodenia spisovateľky Kristy Bendovej, známej najmä ako autorky kníh pre deti a mládež.

Pri tejto príležitosti vydala Slovenská pošta poštovú známku „Osobnosti: Krista Bendová (1923 – 1988)“ s nominálnou hodnotou 1 euro, na ktorej je spisovateľkin portrét nakreslený kriedou na školskú tabuľu. Autorka Natália Ložeková sa pri nej inšpirovala Bendovej básničkou Bola raz jedna trieda o žiačikoch, ktorí kradli kriedu do vrecúšok. (ts)

...zložil som báseň

STARÉ MESTO

Slovenské národné múzeum otvorilo výstavu k 200. výročiu narodenia maďarského spisovateľa Imre Madácha. Netradičná, výtvarne avantgardná výstava „...zložil som báseň...“ bude prístupná až do roku 2024 v sídelnej budove múzea na Vajanského nábřeží. Výstavný projekt vychádza z Madáchovho najvýznamnejšieho diela Tragédia človeka, ktoré bolo preložené do 40 jazykov. Na pozadí dejín Európy a sklamaní v revolučných rokoch 1948 – 1949 v ňom vyjadril mámost morálneho pokroku či akéhokoľvek boja o slobodu. (ts)

Nevyhádzajte knihy
darujte ich nám
Kontakt: 0907 701786

NEBRASTAV 0915 824 062
f Nebrastav @ www.nebrastav.sk @ nebrastav@nebrastav.sk

- Stavebné práce všetkého druhu - stavby rodinných domov
- Odstránenie vlhkosti, rekuperácie-vetracie, sanácia plesní.
- Hydroizolácie základov, drenážne odvodnenie.
- Vodovodné prípojky, kanalizácie, výkopy.
- Zámková dlažba, dvory, ploty, gabióny.
- Interiéry, obklady, dlažby, podlahy, omietky, stierky, maľovanie, sadrokartón, stropy, podkrovia.

Kto ich nahradí

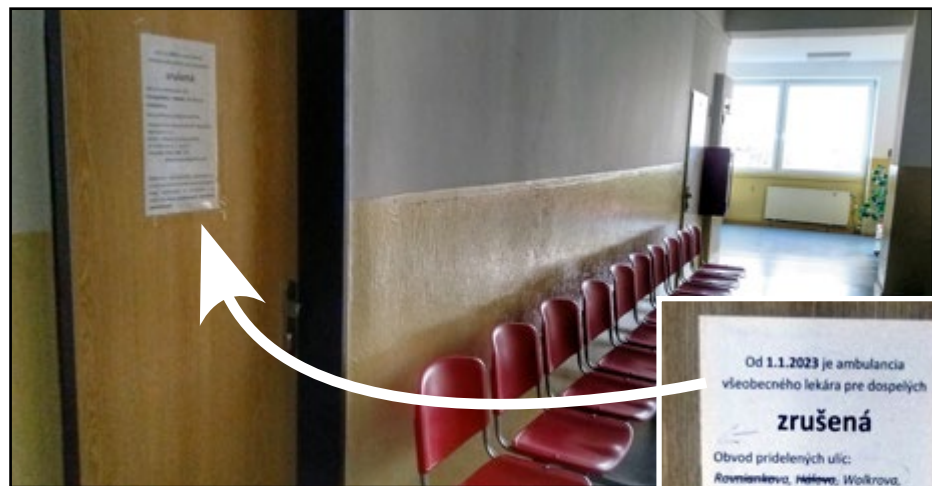
BRATISLAVA

Ak lekár zruší ambulanciu, nemá povinnosť oznámiť pacientovi, kto ho nahradí.

Nepochodíte ani na BSK. „Nevieme totiž, ktorí pacienti navštevovali končiacu poskytovateľa, a nemáme ani ich adresy. Mohla by to v prípade zmluvných poskytovateľov teoreticky robiť zdravotná poisťovňa,“ vysvetlil lekár BSK Tomáš Szalay.

Keďže je slobodná voľba lekára, pacienti nie sú nikam priradovaní, ale hľadajú si lekára sami, ideálne takého, ktorý má zmluvu s ich poisťovňou - každá zverejňuje zoznam svojich zmluvných zariadení. Len v prípade všeobecného lekára pre dospelých, pediatra, gynekológa a zubára platí rajonizácia, to znamená, že každý zdravotný obvod má svojho lekára pre spomenuté štyri odbornosti a ten vás nesmie odmietnuť. „Ak odíde bez náhrady lekár, ktorý mal pridelený zdravotný obvod, tak tento zdravotný obvod bezodkladne pre-rozdelíme medzi zostávajúce poskytovateľov,“ dodal Szalay. (ac)

Kolaps ambulancií sa podarilo odvrátiť, lekári nemusia zatvárať, na rozvoj však zdroje nie sú

Táto ambulancia na Rovniankovej ulici skončila k 1. januáru.

BRATISLAVA

Začiatkom roka prekvalifikovala ambulancia v Petržalke, ktorá ako prvá zaviedla nový poplatok pre pacientov na „kompenzáciu prevádzkových nákladov“.

„Výška poplatku je pri trvaní vyšetrenia do 20 minút desať eur,“ uvádzal oznam na dverbarnosti a ten vás nesmie odmietnuť. „Ak odíde bez náhrady lekár, ktorý mal pridelený zdravotný obvod, tak tento zdravotný obvod bezodkladne pre-rozdelíme medzi zostávajúce poskytovateľov,“ dodal Szalay. (ac)

ri bez pomoci štátu nie sú schopní ďalej platiť vysoké preddavky za energie. Lekár Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) Tomáš Szalay na webe bratislavskyskraj.sk hovoril priamo o kolapse ambulancií na Slovensku. „Máme prestarnutých lekárov, ktorých nemá kto nahradíť. Navyše, aktuálna situácia s energiami a infláciou spôsobila, že im výrazne vzrástli náklady, ktoré však nie sú kompenzované zvýšenou úhradou z verejného zdravotného poistenia,“ vzápätí potvrdil, že k vyberaniu podobných poplatkov pristúpili desiatky ďalších ambulantných lekárov, ktorí

bez pomoci štátu nie sú schopní ďalej platiť vysoké preddavky za energie. Lekár Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) Tomáš Szalay na webe bratislavskyskraj.sk hovoril priamo o kolapse ambulancií na Slovensku. „Máme prestarnutých lekárov, ktorých nemá kto nahradíť. Navyše, aktuálna situácia s energiami a infláciou spôsobila, že im výrazne vzrástli náklady, ktoré však nie sú kompenzované zvýšenou úhradou z verejného zdravotného poistenia,“ vzápätí potvrdil, že k vyberaniu podobných poplatkov pristúpili desiatky ďalších ambulantných lekárov, ktorí

tričku, prevádzku ordinácie vrátane nájomného, potrebujú sa tiež vzdelávať... Keď sa ocitnú v strate, nemajú kde získať peniaze, aby ju vykryli. Majiteľ reštaurácie môže zdvihnúť ceny, ale ambulantný lekár nie, ceny výkonov, ktoré mu zaplatí zdravotná poisťovňa, sú regulované, a takisto je presne určené, za čo si môže pýtať od pacienta poplatok a za čo nie. Nový, hoci dobrovoľný poplatok na „kompenzáciu prevádzkových nákladov“ vyvolal rozruch, no obviňovať takýchto lekárov z chamtivosti by nebolo spravodlivé, podľa Tomáša Szalaya sú obeť systému rovnako ako pacienti. „Vláda musí urýchlene dofinancovať ambulantný sektor. V opačnom prípade sa bude ďalej zhoršovať dostupnosť ambulantnej starostlivosti, budú sa predlžovať čakacie lehoty a budú vznikať nové kreatívne poplatky. Nepredstierajme, že poplatky nie sú. Treba im stanoviť strop a určiť jasné pravidlá,“ uviedol lekár BSK začiatkom januára. Stratové ambulancie majú

totiž len tri možnosti: buď získajú peniaze od pacientov (poplatok „skrytý“ napríklad za manažment zdravotnej starostlivosti), alebo lekár radšej zatvorí ordináciu (dôchodca aj zo dňa na deň), alebo zruší zmluvu s poisťovňami a stane sa nezmluvným lekárom na priame platby. V takom prípade už neplatí regulácia poplatkov, jediná povinnosť lekára je uviesť ich do cenníka. A pacient zaplatí zo svojho všetko, aj to, čo by inak uhradila zdravotná poisťovňa. Ako nám potvrdil Tomáš Szalay, teoreticky to môžu urobiť všetci ambulantní lekári v meste, v tomto smere nie je žiadne obmedzenie.

Riešenie sa našlo v poslednej chvíli, minister zdravotníctva potvrdil, že dofinancujú ambulancie sumou 283 miliónov eur. Lekári konštatovali, že peniaze od štátu im veľmi pomôžu, i keď chceli viac. Nepostačia totiž na rozvojové programy, nákup nových prístrojov či technológií. (ac)

Ilustračné foto: Matúš Husár

Legálne poplatky

Lekári, ktorí majú zmluvu s poisťovňou, môžu žiadať od pacienta platbu len za výkony, ktoré nie sú hrazené z verejného zdravotného poistenia. Zaplatíte napríklad za potvrdenie o spôsobilosti na vedenie auta či na zbrojný pas, ale tiež za vyšetrenie v tzv. doplnkových ordináčnych hodinách – v tomto prípade môže byť poplatok najviac 30 eur. Na pohotovosti alebo nemocničnom urgentne je poplatok 2 eurá. Lekár nemôže žiadať peniaze za objednanie na vyšetrenie vrátane objednania na konkrétny čas, prednostné ošetrenie či vypísanie receptu alebo výmenný listok k špecialistovi.

Doprajte si romantický darček, ale aj veselé chvíle s deťmi

Mnohí z nás by práve na valentínsky sviatok radi zažili nezabudnuteľné romantické chvíle, rodičia so školopovinnými deťmi v týchto dňoch asi zvažujú aj program na blížiacu sa jarne prázdniny. V jednom i druhom prípade máme pre vás dobré tipy, inšpirujte sa.

Zážitková degustačná večera: Spojenie dvoch srdc

Máme pre vás tip na valentínsky darček, ktorý vás zároveň nadchne a zoberie vás do tej najvyššej kulinárskej dimenzie. Ohúrte svoju polovičku výnimočnou explóziou chutí počas 8-chodovej zážitkovej degustačnej večere.

Vytvorte si nezabudnuteľné spomienky na unikátny gastronomický večer, ktorý sa uskutoční 14. februára o 18.30 h vo výnimočných priestoroch Kaštieľa Pálffy vo Svätom Jure. Za 8-chodové degustačné zážitkové

menu s alkoholickým alebo nealkoholickým párovaním a sladkým prekvapením na záver zaplatíte 125 € na osobu.

Kontakt: Kaštieľ Pálffy, Prostredná 13, 900 21 Svätý Jur
Tel.: 052 285 35 03
E-mail: reservations@kastielpalffy.sk
www.kastielpalffy.sk

V Poliankove precestujete svet

Pri návšteve Tatier nesmieme obísť galériu Poliankovo. Galéria spája umenie s digitálnymi technológiami, ktoré vás vtiahnu do deja. Na jej tvorbe spolupracoval aj dokumentarista Pavol Barabáš. Jednu časť výstavy tvorí i prehliadka jaskyne Domica. Prostredníctvom virtuálnej reality sa budete môcť poprechádzať po jej neprístupných častiach. Súčasťou je aj výstava ob-

razov, ktoré ožívajú. Do smartfónu si stiahnete aplikáciu, namierite telefón a sledujete, ako jednotlivé diela ožijú.

Kontakt: Poliankovo Digital Gallery, Tatranská Polianka 20, 062 01 Vysoké Tatry
Tel.: 0910 335 554
E-mail: info@poliankovo.sk
www.poliankovo.sk

Medové a medovinové týždne v Medolandii

V zážitkovom areáli Medolandia v Dolnej Krupě na vás čaká od 11. do 19. februára špeciálne Valentínske menu v reštaurácii Mária Henrieta. Nezabudnuteľné chvíle sľubujú i Valentínske večery s hudbou Lily Veil, a to 11. a 14. februára od 17.00 h do 20.00 h. Na 12. februára o 15.00 h aj o 16.00 h pripravili Valentínsku degustačnú špacičku, počas ktorej uvidíte unikátnu degustačnú miestnosť Ambrozianum,

medovú vežu i podzemné priestory s archívom fliaš medovín. Dozviete sa zaujímavosti o medovinách z Medovinárstva APIMED, aj o slávnej rodáčke, grófkke M. H. Chotekovej, a ochutnáte 7 druhov medovín.

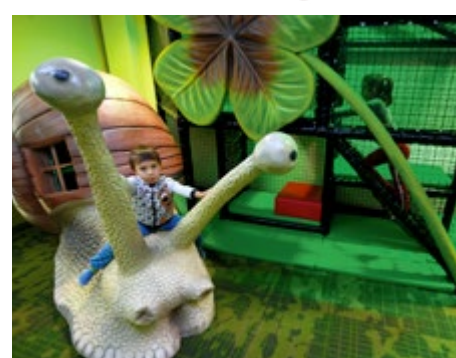
Kontakt: Medolandia, Hlavná 577, 919 65 Dolná Krupá
Tel.: 0905 512 408, 0905 420 059
E-mail: medolandia@medolandia.sk
www.medolandia.sk

LaborARTorium baví deti i dospelých

V LaborARTorii vás „zmenšia“: ku Škrečkom v Akváriu 17x, k Mravcovi 330x, k Chameleónovi 15x, k Lienke 530x, k Slimákovi 35x, k Včele 150x a k Hádovi a Bielym Myšiam v Teráriu 20x. A všetko si to môžete

naftiť alebo nafilmovať do mobilu! V galerijnom zariadení LaborARTorium chcú ľuďom ukázať, že tu s nami žijú aj iné živočíchy a vidia náš spoločný svet ináč, v pomere k svojej veľkosti. Umožňujú návštevníkom zažiť inú pomerovú realitu ako tú, v ktorej žijeme. LaborARTorium nájdete v budove supermarketu Tempo na poschodí, návštevu si vopred rezervuje na webovej stránke.

laborARTorium

Kontakt: LaborARTorium – experiment galéria, Elektrárenská 1828, 052 05 Spišská Nová Ves
Tel.: 0907 815 891
E-mail: info@laborartorium.com
www.laborartorium.com

V MARCI OTVÁRAME

NEMOCNICU BORY

PentaHospitals
Nemocnica Bory

www.nemocnica-bory.sk
facebook.com/nemocnicabory

Postavia veže pre lastovičky

PETRŽALKA

V areáli Mestského ovocného sadu na Macharovej ulici chce mesto osadiť dve hniezdne veže pre lastovičky a belorítky.

Hniezdna veža by mala pozostávať z opornej konštrukcie, ktorá bude niesť samotné hniezda. Ich minimálny počet na jednej veži je 40. Konštrukcia by mala byť farebne stála, odolná proti poveternostným vplyvom a trvácna najmenej tri roky. Zabezpečená má byť aj údržba veží. Konštrukčné riešenie umožní vyčistiť búdky svojpomocne, s pomocou rebrika. (TASR)

Prídu ježkovia?

RUŽINOV

V Ružinove osadili počas tejto zimy prvé domčeky pre ježkov, ktoré však budú mať celoročné využitie.

„Pripravili sme dva pilotné domčeky, jeden v parku na Ostredkoch, druhý pri jazere Rohlík. Ak ich budú ježkovia využívať a vydržia vandalizmus, určíme ich plánujeme rozširovať,“ priblížil vicestarosta Martin Patoprstý. Mestská časť má podľa neho obrovské trávnaté plochy, ktoré ježkovia brádzia, preto sa rozhodla vytvoriť im celoročný úkryt. (TASR)

TIP OD VÁS Vrakunčan: Toto nie je údržba zelene!

Necitlivo orezaná škumpa vlasatá vo vnútrobloku na Bebravskej

VRAKUŇA/RAČA

Ťažké srdce na ľuď, ktorí sa starajú o verejnú zeleň, má Vrakunčan Marián. So súhlasom mestskej časti si susedia na Bebravskej ulici vysadili vo vnútrobloku kríky, ktoré pracovníci údržby radikálne orezali - v prípade škumpy vlasatej až do dreva. „Kríky zbytočne prišli o veľkú časť zelenej hmoty a my o krásnu a užitočnú zeleň,“ hnevá sa Vrakunčan. Nie je jediný, komu sa starostlivosť mesta o zeleň nepozdáva.

Náš čitateľ označuje záseh pracovníkov mestskej

údržby počas vlaňajšej jesene za neodborný až ničivý. Je presvedčený, že zo šiestich krásnych kríkov bezdôvodne zostrihali polovicu zelenej hmoty, zmladzovali vraj i kríky, ktoré nevykazujú znaky starnutia, dokonca zmladzovali úplne mladé kríky. Marián sa obáva najmä o osud škumpy vlasatej: „Magistrátni údržbári ju orezali aj zospodu, kde bola krásne rozkonárená tesne nad zemou, a chránila tak kmienky pred strunou kosačiek. Krík rezali tiež zhora, a to nie jednorôčné prírastky, ale hlboko do dreva. Rany, ktoré neošetřili, sú tak teraz bránou

pre infekcie, takže hrozí poškodenie, až úplné zničenie kríka.“ Fotografiu spomínanej škumpy, osekanej až do dreva, sme poslali pracovníkom magistrátu spolu s otázkou, či je podľa nich orez urobeneý odborné a citlivo. Dostali sme takúto odpoveď: „Podnet s fotografiou týkajúci sa orezu kríka vo vnútroblo-

ku na Bebravskej ulici sme preverili u pracovníkov odborného oddelenia, orez bol realizovaný vyškolenými pracovníkmi s oprávnením na takúto činnosť.“

Keď sme však rovnakú otázku položili skúsenému arboristovi, vyjadril sa jednoznačne – krík je orezaný zle. Súhlasí s ním aj odborník na záhradníctvo Jozef Haba: „Čitateľ má pravdu, pri škumpe treba strihať len jednorôčné drevo. Ak sa musí rezať hlbšie, teda do staršieho dreva, je potrebné rez zatrieť. Neodborným rezom do veľmi starého dreva môže škumpa uhynúť.“

Mesto pritom ubezpečuje, že odbornej údržbe zelene venuje maximálnu pozornosť. „Všetci zamestnanci na referáte údržby a tvorby zelene disponujú II. stupňom vysokoškolského vzdelania v odbore. Zároveň u všetkých zamestnancov, ktorí sú v pracovnom pomere viac ako rok, požadujeme vykonať skúšku odbornej

Chcete sa starať o zeleň sami?

Záujemcom, ktorí sa chcú aktívne a legálnou formou zapojiť do starostlivosti o plochy zelene v meste a udržiavať zeleň vo svojom okolí, magistrát odporúča prihlásiť sa do programu Adopcie zelene, ktorý je na to špeciálne určený. Viac informácií nájdete na webe bratislava.sk.

Cvičný polygón priniesol cennú prax priamo k študentom

RAČA

Myšlienka vznikla vlani v lete a dnes je už cvičný polygón realitou. Vďaka nemu si študenti Strednej odbornej školy informačných technológií v Rači môžu siahnuť na skutočnú prácu, takže keď sa raz zamestnajú, máločo ich zaskočí.

Prvý cvičný polygón v Bratislavskom kraji, na výstavbe ktorého sa podieľali aj žiaci, je výsledkom úzkej spolupráce školy so spoločnosťou Západoslovenská distribučná (ZSD), členom skupiny ZSE. Ide o zostavu technických

zariadení, kde si budúci elektrotechnici trénujú pracovné postupy modernej energetiky. Všetky sú v stave bez napätia, takže na nich pracujú bez akéhokoľvek rizika.

Spolupráca v duálnom vzdelávaní je prínosom pre všetkých: ZSD získa dobre pripravených mladých elektrotechnikov, škola zase kvalitné vybavenie na odborný výcvik a žiaci is-

totu, že sa v živote nestratia. Riaditeľ školy Ján Sadloň zároveň verí, že vďaka cvičnému polygónu sa zvýši záujem o ich študijné odbory. ZSD spolupracuje s račianskou odbornou školou už takmer desať rokov. „Na duálne vzdelávanie sme prešli v školskom roku 2017/2018 a pokladáme ho za najlepší typ spolupráce, keďže úzko pre-pája teóriu s praxou. Aktuálne máme v duálnom vzdelávaní 37 žiakov pre odbor Mechanik elektrotechnik, zameranie silnoprádu, a konkrétne z tejto školy je ich osem,“ doplnila

Silvia Truchanová, riaditeľka divízie pre ľudské zdroje. Potrebujú prilákať čo najviac mladých zamestnancov, ktorí nahradia odchádzajúcich v dôchodkovom veku - kým v minulosti ich rátili v jednotkách, dnes už v desiatkach. „Západoslovenská distribučná bude v nasledujúcej dekáde zažívať výraznú demografickú obmenu, na zabezpečenie plynulého nástupníctva je pre nás spolupráca s odbornými strednými školami kľúčová,“ zdôraznil generálny riaditeľ ZSE Markus Kaune. ■

Foto: Marián Dekan

spôsobilosti... Zamestnancom tiež umožňujeme dopĺňať si vzdelanie v oblasti arboristiky. Pri vykonávaní orezov zazmluvneným dodávateľom alebo pracovníkmi Komunálneho podniku je navyše vždy zabezpečená kontrola v teréne. Tak to bolo aj v tomto prípade,“ uviedla hovorkyňa magistrátu Dagmar Schmucková. Prinajmenšom v prípade spomínanej škumpy vlasatej sa však pracovníci, ktorí majú na starosti zeleň, „sekli“.

Ich prístup sa nepáči ani pani Márii z Rače, ktorá je povolávaním záhradníčka: „Mám pocit, že mesto nezamestnáva odborníkov na starostlivosť o verejnú zeleň v oblasti sadovníctva. Zeleň v okolí môjho bydliska, čo sa týka orezov stromov a kríkov, je posledné roky v katastrofálnom stave. Pri okrasných drevinách ako sú Dula, Forzitia – Zlatý dážď, Liguster a iné kroviny urobia jednu

3 otázky pre skúseného odborníka na záhradníctvo Jozefa Haba

1. Je naozaj chyba, ak sa z rozrastených kríkov ostrihávajú aj konáre, ktoré rastú dohora, a takisto spodné časti tesne nad zemou?

Každý druh kríkov sa strihá rôzne. Niektoré spodné konáre je potrebné odstraňovať u všetkých druhov, aby sa tam nedržali listy a iné nečistoty.

2. V akom období treba strihať okrasné kry, ktoré majú kvety, prípadne neskôr plody?

Vo všeobecnosti platí zásada, že kríky, ktoré kvitnú skoro na jar, sa nesmú strihať na jeseň, pretože odstrihneme aj kvetnosné puky (napríklad Zlatý dážď, Pajazmín, Magnólia). Kríky, ktoré kvitnú v lete a na jeseň, sa môžu strihať na jeseň. Toto je aj odpoveď na predchádzajúcu otázku, kedy strihať konáre, ktoré idú dohora. Ďalšou kategóriou sú rastliny, ktoré pestujeme na živé ploty, napríklad Vtáčik zob, tie môžeme strihať celoročne.

3. Každý ker má svoj prirodzený tvar, takže by sa nemali všetky strihať „na jednu fazónu“, ako upozorňuje naša čitateľka. Súhlasíte?

Áno, každý ker sa strihá individuálne, podľa druhovej skladby a vegetačného obdobia. Všetko toto platí pre listnáče.

fazónu strihu. Žiaden ohľad na to, že každý ker má svoj skutočný tvar, všetky kry ostrihajú „na Liguster“, teda na živý plot. Je veľmi dôle-

žitý, aby zamestnanci prešli odborným školením, kde sa naučia strihať okrasné dreviny.“ (ac)

Foto: čitateľ Marián

Budova univerzity straší

RUŽINOV

Pohľad na budovu Ekonomickej univerzity vo Vlčom hrdle je už zvonka odpudzujúci a dnu to vyzerá ešte horšie.

Foto od urbexera Marcelita Rečinského je svedectvom neskutočnej devastácie objektu, kde sa nie tak dávno ešte učili študenti. Nepovolani návštevníci sa doň dostanú bez problémov a užívajú ho po svojom: vnútri nájdete kopy špinavého šatstva, obhorené dosky, ktoré boli kedysi nábytkom, rozhádzané injekčné striekačky i prázdne fľaše, výkaly... Vlastníkom budovy je stále Ekonomická univerzita v Bratislave, ktorá v roku 2020 rozhodla, že ju nepotrebuje. Čo teda s ňou?

„V priebehu predchádzajúcich rokov boli vyhlásené viaceré obchodné verejné súťaže na predaj objektu, kde sa nie tak dávno ešte učili študenti. Nepovolani návštevníci sa doň dostanú bez problémov a užívajú ho po svojom: vnútri nájdete kopy špinavého šatstva, obhorené dosky, ktoré boli kedysi nábytkom, rozhádzané injekčné striekačky i prázdne fľaše, výkaly...

Foto: Marcelito Rečinský

Viac foto a video na www.banoviny.sk

GURMÁNSKY VALENTÍN

17. - 19. FEBRUÁR 2023

Užite si víkend **plný romantiky** a skvelého jedla v Adult-friendly **Hoteli Lesná **** Superior**

HOTEL LESNÁ
★ ★ ★ ★
www.hotellesna.sk

LEN VY DVAJA...

FEBRUÁR V MESTE

BRATISLAVA

Ponúkame vám tipy na viacero podujatí, ktoré vám i vašim deťom spestria deň

Za siedmimi horami

8. februára

EDUdrama ponúka programy, ktoré učia deti riešiť konkrétne situácie, rozvíjajú metakomunikáciu a kontextové myslenie. Deti spoznajú základné východiská a štruktúru ľudových rozprávok a oboznámia sa s najznámejšími zberateľmi. Viac na www.mestskakniznica.sk

Bratislavská knižná burza

Každú sobotu

V Starej tržnici môžete v sobotu zísť na najväčšiu knižnú burzu na Slovensku, ktorá sprevádza pravidelný potravinový Trh-Piac-Markt. Táto jedinečná akcia sa koná vždy od 9. h do 15. h na poschodí tržnice. Nájdete tu najmä knihy, ale popri nich sa určite objavia aj grafiky, gramoplatne, pohľadnice, časopisy, CD-čka, komiksy a plagáty, známky, mince a iné zberateľské predmety. Vstup je voľný. Viac na www.staratrznica.sk

Fašiangový tanečný dom

16. februára

Vo februárovom programe V-klubu je aj výučba tradičných ľudových tancov s profesionálnymi tanečnými majstrami. Podujatie má názov „Žiarivý fašiangový“ Tanečný dom, doprajte si tento zážitok! Viac na v-klub.sk

Divadlo P. O. Hviezdoslava predstavilo novú inscenáciu, ktorá pomáha zorientovať sa vo svete virtuálnej reality

31. januára vám Divadlo P. O. Hviezdoslava prinieslo premiéru tretej časti projektu Generácia Z - FANTOMAS. Inscenácia sa hrá v CO kryte divadla. FANTOMAS je treťou autorskou inscenáciou projektu Generácia Z, zameranej predovšetkým na mladého diváka, ktorá vznikla formou kolektívnej tvorby. Divadlo v rámci Generácie Z už uviedlo inscenácie Sused, ktorého nechcem a Krása nevidaná.

Mladí ľudia generácie Z, tzv. zoomeri síce majú neobmedzený prístup k informáciám, no

taký svet je aj plný nástrah a rôznych „Fantomasov.“ FANTOMAS však nie je len tajuplným zloduchom, ale aj akronymom zásadných oblastí mediálnej gramotnosti – je totiž dôležité naučiť sa, ako overovať Fakty, ako vyhľadať Autora textu, ako preuknúť Nálepkovanie zavádzajúcich článkov, ako sa neuspokojiť len so šokujúcimi Titulkami a čítať ďalej, ako rozoznať Obrazovú manipuláciu, ako usmerniť svoj Mozog, ako narábať s Argumentami a akú rolu v tom celom zohráva Strach. Vstupenky na www.dpoh.sk. ■

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Konverzoňa

16. a 23. februára

Vedeli ste? Knižnica na Panskej organizuje konverzácie v anglickom jazyku pre seniorov, počas ktorých si precvičíte svoju angličtinu pri neformálnych rozhovorochoch. Viac na www.visitbratislava.com

Zimný festival jedla

do 26. februára

Zaujímá vás kvalitná gastronómia? Počas jubilejného 10. ročníka Zimného festivalu jedla môžete navštíviť tie najlepšie a často cenovo nedostupné reštaurácie na Slovensku za zvýhodnené ceny. Festivalové menu ponúka jedlá v troch kategóriách - Naše ikonické jedlo, Chute regiónov a Kuchárova voľba. Počty miest v každej reštaurácii sú rôzne a nie sú k dispozícii na každý deň, preto si rezervujte degustáciu v predstihu. Viac na www.zimnyfestivaljedla.sk

Vezíri v starovekom Egypte

17. februára

Vezíri a ich rola v správe starovekého Egypta je názov prednášky pražského egyptológa Jaromíra Krejčího. Uskutoční sa vo Fautovej sieni mestského múzea v rámci 11. cyklu egyptologických prednášok pre verejnosť. Viac na www.muzeumb Bratislava.sk

Svadobný veľtrh 2023

18 - 19. februára

Je toho veľa, na čo všetko treba pred svadbou myslieť. Svadobný veľtrh v priestoroch Technopol events na Kutlíkovej, ktorý sa koná v sobotu a nedeľu od 10. do 18. h, je preto ideálnym štartom pre každého, kto sa rozhodol vstúpiť do stavu manželského. Okrem toho, že na jednom mieste nájdete kopec inšpirácií a kvalitných dodávateľov, veľa služieb a tovaru si tu viete objednať a nakúpiť s výraznými zľavami. 18. ročník najväčšieho Svadobného veľtrhu sa blíži. Viac na www.svadobnyveltrh.sk

Výstava plná kociek LEGO® v Avione

až do 24. marca

LEGO® fanúšikovia všetkých vekových kategórií sú pozvaní do BRICKLANDIE - do krajiny z kociek LEGO® na jedinečnú výstavu plnú scenérií z reálneho i rozprávkového sveta. Môžete sa tešiť na 15-metrový stôl so zimnou krajinou s dokonalou atmosférou, najväčší Betlehem z LEGO® kociek na Slovensku, lunapark s kolotočmi a vláčikmi, a tiež 20 tematických vitrín z najznámejších hier a filmov ako Minecraft®, NINJAGO®, stredovek, western, Star Wars™, Friends, Atlantis, Polárnici, Autá, Piráti, NASA a iné. Navštívte svet fantázie a strávte hodnotné chvíle so svojimi najbližšími. Otváracie hodiny, vstupné, ako aj viac informácií nájdete na avion.sk.

Novinka pod stanicou, kde čarujú s chuťami

Bedeker gurmána

STARÉ MESTO

Tentoraz sme otestovali úplne novú reštauráciu na Hlbokej ceste, kde na jar otvorí ďalší priestor pre hostí. Už ráno si tu vychutnáte skvelé bagle, ktoré si pečú sami, ale aj obedy a večere vedľa potešíť.

Reštaurácia Meat Town funguje len približne mesiac, no opláti sa spoznať ju. Ak sa sem vyberiete autom, rátať s tým, že môžete dlhšie hľadať miesto na parkovanie, to však bola pre nás jediná komplikácia. Okrem toho, od zastávky MHD na Štefánikovej ulici pod Hlavnou stanicou to máte na skok.

V interiéri sa cítime pohodlne, zariadený je vkusne, s jednoduchou eleganciou, a hostí v čase nášho obeda je málo - o to viac sa nám môže venovať čašník. Ako prvé nám približuje koncept podniku, ktorý spája príjemné prostredie s modernou gastronómiou, kde si dajú záležať na originálnych chutiach a trendovom prevedení. Vyberať si môžeme zo všetkého, čo majú v ponuke, od raňajok až po večere, no predsa len dostávame tip.

Bagle i waffle v najrôznejších verziách sa hodia viac na raňajky, zato na obed, čo je náš prípad, odporúča niektorú zo špeciálit, ktoré servírujú v zohriatych miskách (lunch bowls). K tomu dressing podľa výberu, buď habanero alebo mayo. My volíme tretiu možnosť, olivový olej, a nie je to žiaden problém. V rámci obeda si môžeme pokojne dať aj večeru, no hoci viaceré názvy znejú lákavo (napríklad Dry Aged Hovädzia sviečková s chimichurri omáčkou), predsa len zostávame pri miskách.

Paradajkovú polievku (4,50€) so syrom, ozdobenú efekt-

Interiér je príjemný, svetlý.

ny m listom bazalky, nám pripravili jednoducho - ne z kvalitných ingrediencií. Bola svieža, výborne dochutená a hustá tak akurát. Niekoľko by ju možno uprednostnil v sladšej verzii, ale našim chuťam vyhovela. Ku Grilovanému kuratu verziách sa hodia viac na raňajky, zato na obed, čo je náš prípad, odporúča niektorú zo špeciálit, ktoré servírujú v zohriatych miskách (lunch bowls). K tomu dressing podľa výberu, buď habanero alebo mayo. My volíme tretiu možnosť, olivový olej, a nie je to žiaden problém. V rámci obeda si môžeme pokojne dať aj večeru, no hoci viaceré názvy znejú lákavo (napríklad Dry Aged Hovädzia sviečková s chimichurri omáčkou), predsa len zostávame pri miskách.

Odvážanie stromčekov pokračuje

BRATISLAVA

Mestská firma Odvoz a likvidácia odpadu (OLO) už odviezla z drevených ohrádok takmer 40-tisíc vianočných stromčekov. Zber pokračuje až do 25. februára. Riadne odzdobený vianočný stromček môžu Bratislavčania odložiť do jednej z takmer 800 drevených ohrádok rozmiestnených po celom meste. Kým vlnajšie vianočné stromčeky sa spracovali na kompost, tohtoročné sa spracujú na drevotriesku a premenia sa na knižnice. Spolu s partnermi projektu ich OLO daruje na miesta, kde chýbajú. (TASR)

Ihrisko nie je zberňa hračiek

PETRŽALKA

Mestská časť Petržalka pripomína, že verejnú detskú ihriská nie sú úschovňou a ani zberňou hračiek. Reaguje tak aj na prípady, kedy rodičia prinesú na ihrisko väčšie umelé hračky, často i poškodené, a nechajú ich tam napospas osudu. Mestská časť upozorňuje, že takéto predmety môžu byť nebezpečné. Ak hračky väčších rozmerov nie sú ukotvené, silnejší vietor ich môže odfúknuť a niekoho zrania. „Ak vám je ľúto starých nevyužitých hračiek, venujte ich tým, ktorí ich potrebujú, a ušetrite od hračkárskeho smogu detské ihriská,“ odkazuje samospráva. (TASR) Foto: Shutterstock

Prvá fáza veľkej obnovy hradu Devín je ukončená

DEVÍN

Múzeum mesta Bratislavy spustilo vlnu rozsiahly projekt obnovy hradu Devín, realizovaný v rámci cezhraničného projektu Culture Across – Kultúrne mosty cez rieku Morava. Do konca roka sa podarilo naplniť štyri ciele.

■ Prvým úspešne ukončeným zámerom je rekonštrukcia krycej stavby ranokresťanských archeologických nálezov cella memoriae. „V priebehu júna tohto roku bude celá memoriae prístupná pri príležitosti dočasnej panelovej výstavy, ktorú pripravujeme v rámci ukončenia ďalšej fázy

vznikli vplyvom degradácie cementovej výplne použitej ako nosné spojivo pri obnove hradu v 70. – 80. rokoch minulého storočia.

■ Na dolnom hrade sa vlna realizoval aj archeologický výskum, ktorý priniesol viaceré zaujímavé nálezy – napríklad kolovú stavbu so základovými žľabmi, kostrový hrob dospelého jedinca so železným nožom či kostrový hrob dieťaťa s dvomi nádobami.

■ Koncom roka 2022 sa uskutočnil tiež audit bezbariérovosti areálu hradu Devín a zhodnotenie návrhu nového infor-

mačno-navigačného systému (INS) z hľadiska potrieb návštevníkov so zrakovými či pohybovými obmedzeniami. Výsledky auditu sú už zapracované do projektovej dokumentácie a finálna podoba INS ich bude v čo najväčšej miere reflektovať. Súčasťou tejto časti projektu je i príprava novej webstránky hradu Devín, ktorá ponúkne rozsiahlejšie informácie o jednotlivých častiach hradného areálu, o jeho správe i rozvoji. (ts)

Foto: shutterstock

Páči sa vám umelecké označenie ulice?

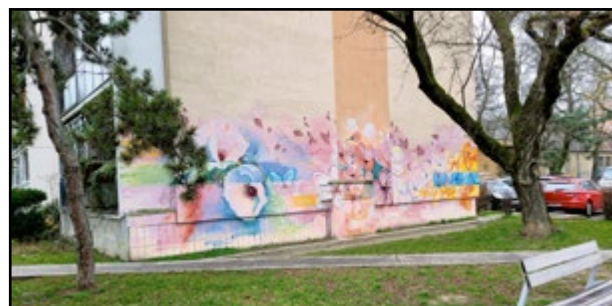
Maľby na paneláku vznikli vďaka komunitnej dotácii.

RUŽINOV

Aj na maľbu fasády, ktorú znehodnotili sprejeri, vám môže mestská časť schváliť komunitnú dotáciu. Príkladom je Radarová ulica na ružinovských Ostredkoch.

„To je nejaká novinka v označovaní ulíc? Takto budú postupne namaľované aj názvy ďalších ulíc v Bratislave?“ opýtal sa nás čitateľ, ktorý si všimol umelecké vyobrazenie názvu Radarovej ulice na fasáde paneláku. Veľký nápis sa síce na dome neobjavil náhodou, ale ani nemožno očakávať, že sa s takýmito maľbami teraz roztrhne vrece. „Prvotná iniciatíva prišla od aktívnych obyvateľov, ktorí mali zrejme od sprejerov počarbanú, a to aj hanlivými výrazmi, fasádu domu. A tak využili možnosť zapojiť sa do dotáčného programu mestskej časti a prezentovali projekt, ktorým by svoje bydlisko skrášlili,“ vysvetlil vicestarosta Ružinova Martin Patoprstý.

Z druhej strany je fasáda domu vyzdobená kvetmi.

Hlodavec na dome vedľa Radarovej

Ďalšiu maľbu umelcov z Wall-Design, obrovského hlodavca, nájdete kúsok od Radarovej. V tomto prípade išlo o zákazku známej firmy, mestskú časť to nestálo ani euro. „Hľadala murál (veľkoplošnú maľbu na stenu - pozn. red.), ktorý by nereprezentoval iba firmu, ale aj isté umenie. Je to zároveň edukatívny koncept. Keď je strom pred budovou rozkmitnutý, tak hlodavec ho akoby polieval,“ komentoval vicestarosta Patoprstý. Murál, samozrejme, vznikol so súhlasom mestskej časti a obyvateľov bytovky.

je umelecký nápis Radarová aj s radarom typickým pre všetky vesmírne ulice na Ostredkoch, z druhej strany je fasáda vyzdobená pestrofarebnými kvetmi. „Tá časť prináleží k parku Ostredky, takže zapadá do konceptu sídliska,“ doplnil Patoprstý. Prácu realizovala známa dvojica špičkových street artových a grafitu umelcov WallDesign. Títo chalani dostali možnosť predviesť svoje umenie aj vo svetových metropolách, ich diela zdobia via-

ceré bratislavské ihriská či budovy. Ako nám prezradili, počas zimy sa venujú práci v interiéroch, ich nové diela sa v prípade záujmu môžu objaviť v uliciach Bratislavy okolo apríla. Necháme sa prekvapiť, čo to bude. (ms) Foto: Matej Štrbák

Najviac vás zaujalo na našom webe banoviny.sk

Bratislavské
Noviny.sk
www.facebook.sk/banoviny

Cez víkend spadlo zábradlie na schodisku terasy na Jasovskej 12

Diana Ga: Terasy sú spoločné priestory bytového domu, rovnako schodiská. Mali by sa na ich opravu skladať vlastníci bytov v tej bytovke, ku ktorej terasa patrí.

Tatiana Šimeková: Terasy nepatria k bytovkám, technicky ide o dve samostatné stavby. Je to rovnaké, ako keby ste od majiteľov bytov požadovali opravy prilahlých chodníkov a ciest. Na rozdiel od terás - aspoň tých petržalských - má však väčšina chodníkov a ciest svojho majiteľa či správcu.

Palo Lang: Ako samostatných stavieb ich je iba zopár a v takom prípade majú určeného vlastníka, čo nie je prípad na Jasovskej... Okrem toho, ak sú naozaj samostatné, nie je dôvod ich draho opravovať a môžu sa rovno zbúrať - ale proti tomu by veľmi rýchlo protestovali obyvatelia bytových domov...

Marek Kovačič: SVB alebo správcovská spoločnosť nemôže zo zákona používať zverenú finančnú prostriedky, fond opráv na iné veci, ako je majetok bytového domu... Pokiaľ si pamätám, všetky tieto stavby prešli po prevrate do Fondu národného majetku, keď sa ten zrušil, prešli zase na niekoho, dá sa to dohľadať, len je to práve a niečo to stojí.

Jana Porázik Kordová: Mňa neskutočne zaráža, že za 30 rokov samostatnosti SR nikto z tých preúžasných politikov a ich poradcov nebol schopný vyriešiť majetkové práva. V tomto prípade k zábradliu. O chvíľu spadnú schody, nabudúce celá terasa. A toto nie je iba petržalský problém. Takže čo? Naďalej sa budeme hrať na Ťapákovcov alebo sa opäť chytíme zdravého rozumu?! Foto: Matúš Husár

Dráma na Ivanskej ceste: Mladý muž na zastávke MHD bojoval o život, ratovali ho policajti

Jarmila Price: Stačí len pristúpiť k človeku a spýtať sa, či je v poriadku, a hneď zistíte, či je opitý alebo nie. Na druhej strane, aj opitý môže potrebovať pomoc.

Ruzena Cervenova: Ja si myslím, že príčina by nás nemala zaujímať. Bojoval o život, tak mu bolo treba pomôcť.

Patrisia Oberle: Ja vždy prídem k osobe ležiacej na zemi alebo inde, keď vyzerá, že jej nie je dobre. Aj keď je opitý, snažím sa ho prebrať a zistiť, či je v poriadku... veď aj opití ľudia majú právo na záchranu života. To, že je opitý, neznamená, že je nesmrteľný a treba ho obchádzať.

15. 1. Ne: 17:00 Bláznivá komédia v trojke Zuzana Růžková, Miroslav Štěpánek a Miroslav Štěpánek

22. 1. Ne: 17:00 **Milenec** Účinkujú: K. Haydu, M. Galis Partlová / Natália Páuková, D. Žarandová, M. Mihalčák, J. J. Soňa Ferencová

25. 1. St: 19:00 **Milionový údržbár** Petr Nárožný, Vladimír Kratochvíl, Zuzana Žaková / Anna Kolářová, Robert Heger / Miroslav Štěpánek, Antonín Procházka / Vladimír Hladík, L. Zdobychová / S. Křivánek

1. 2. St: 19:00 **Mandarinková Izba** Účinkujú: K. Haydu, M. Galis Partlová / Natália Páuková, D. Žarandová, M. Mihalčák, J. J. Soňa Ferencová

12. 2. Ne: 17:00 **VALENTÍN & BEATLES** Peter Kozák / Marcel Ochranek, Karol Olšovský / Zuzana Růžková, Marek Mojšný / Přemysl Boubík, Jana Valová / Lucie Vědrovská, Dušan Štěpánek, Erika Petřovská / Juraj Hečka

26. 2. Ne: 17:00 **FRIDA** MALOVAT A MILOVAT MICHAL Účinkujú: K. Haydu, M. Galis Partlová / Natália Páuková, D. Žarandová, M. Mihalčák, J. J. Soňa Ferencová

27. 2. Po: 19:00 **SILOANÉ POŽNÍČKY** Peter Kozák / Marcel Ochranek, Karol Olšovský / Zuzana Růžková, Marek Mojšný / Přemysl Boubík, Jana Valová / Lucie Vědrovská, Dušan Štěpánek, Erika Petřovská / Juraj Hečka

28. 2. Út: 19:00 **CAVEMAN** Účinkujú: Honza Holík / Jakub Slach

Teatro Wüstenrot
Ružinovská 28
820 09, Bratislava
www.geour.sk,
geduringedur.sk
+421 905 668 070

Predpredaj vstupeniek
Ticketportal

Generálny partner divadla
wüstenrot

Váš názor nás zaujíma

Ďakujeme, že s nami zdieľate vaše názory. Každé dva týždne z nich vyberieme tie najpodnetnejšie, trefné aj vtípné, a uverejníme. Chcete sa s nami podeliť o skúsenosť či o to, čo vás vo vašej štvrti trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl redakcia@banoviny.sk, pod článkami na našej stránke www.banoviny.sk alebo na našom Facebooku www.facebook.sk/banoviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Miesto je nešťastné a nedôstojné

V Bratislavských novinách z 13. 1. 2023 ste zverejnili článok o umiestnení pomníka neznámemu vojakovi na Vajanského nábreží. Chcem sa touto cestou poďakovať za jeho uverejnenie, lebo som na niečo v podobnom duchu už dlhšie čakala. Nechcela som uveriť, že sú k tomu len samé kladné stanoviská (miestni aj mestskí poslanci, vláda a i.). Veď už na prvý pohľad ide o veľmi nešťastné zahtenie nielen priestoru danej časti nábrežia, ale aj o nepochopiteľne nedôstojné umiestnenie zostatkov neznáameho vojaka pri takej frekventovanej ceste.

Úplne súhlasím so všetkými argumentmi, ktoré hovoria proti takémuto nevhodnému, až nedôstojnému umiestneniu dotknutého pamätníka. Či sa s tým dá ešte niečo urobiť? Predpokladám, že nie, ale určite vzniknú mnohé neprijemné situácie, ako bude aj tá, že pri kladení vencov na toto miesto bude potrebné zakaždým razom odstaví celú premávku na takej frekventovanej ceste, aby sa mohol akt uskutočniť aspoň ako-tak pietne. Ďalej som si všimla, že vytvorený žliabok okolo pamätníka je už teraz plný starého listia a všetkého možného, čo tam vietor priniesie, a či to bude pravidelné niekto čistiť, zatiaľ to tak nevyzerá. Takisto očakávam, že takto vztyčený pamätník môže predstavovať aj určité nebezpečenstvo pre vznik úrazov.

Mária

Foto: Viliam Denko

Takto vyzerá „lepšia“ zimná údržba

22. 1. 2023 o 8.54, Harmincova. Na ceste 5 cm snehu, autobus 83 sa zo zastávky Húščavova skoro nepohol, hlavne, že vozidlo údržby, ktoré tadiaľ prechádza minútu predtým, sype soľ. Bez spustenej radlice! Predtým takto išlo po ulici Poliansky. Číže, ako každý rok, zase sa šetria

gumy na radlici? Toto sa dá vidieť každoročne naozaj iba v Bratislave. A nebolo to jediné vozidlo, ktoré som takto videl.

Ivan B.

Poznámka redakcie: Ak je snehu málo, radlica sa nepoužíva.

Ako to bolo v dané ráno v Dúbravke, posúdiť nevieme.

Foto: čitateľ

Alzheimercentrum Piešťany n.o.,

špecializované zariadenie z dôvodu navýšenia kapacít lôžok po rekonštrukcii prijíma nových klientov s Alzheimerovou chorobou alebo stareckou demenciou rôzneho typu.

V prípade záujmu volajte na tel. číslo
+421 918 930 000, +421 917 127 585.

Za škôlku si priplatíte

BRATISLAVA

Mestské časti sa rozhodli zvýšiť poplatky v materských školách, ktoré sú v ich zriaďovateľskej pôsobnosti. Po novom zaplatíte za škôlkara od 50 do 90 eur mesačne. „Dôvodom zvyšovania poplatkov je najmä zavedenie daňového bonusu, ktorý znižuje rozpočty mestských častí,“ vysvetlila Patricia Somorovská z Regionálneho združenia mestských častí Bratislavy. Zvýšenie poplatkov, ktoré súvisí aj s infláciou či zdražením energií, je podľa nej jediný spôsob, ako sa samosprávy môžu vyhnúť obmedzeniu alebo zatváraniu materských škôl. „Aj po zvýšení poplatkov však budú mať rodiny viac peňazí ako predtým. Zvýšenie poplatkov v škôlkach, v družinách a za obedy totiž nie je také vysoké, ako zvýšenie daňového bonusu a detských prídavkov,“ doplnila. **(ts)**

Pamätáte sa na prvé semaforey v našom meste?

STARÉ MESTO

Šípka vpravo na historickej fotografii známej križovatky Obchodnej a Poštovej ukazuje na nový automatický svetelný dopravný signál (tak znie pôvodný text k fotke), ktorý sem práve umiestnili. Tušíte, z ktorého roku je tento záber?

Križovatka Obchodnej a Poštovej ulice v roku 1949

Bratislavské semaforey majú za sebou úctyhodných 74 rokov – prvé svetelné signalizačné dopravné zariadenia sa v našom meste začali inštalovať v roku 1949. Jeden z nich, ktorý sa staral o bezpečnosť vodičov aj chodcov, vidíte na

dobovej fotografii zachytávajúcej križovatku Obchodnej, vtedy Molotovej ulice a Poštovej ulice. Nové automatické svetelné dopravné signály v tejto časti mesta dali do prevádzky 10. júla 1949. Ako dopĺňa portál vtedy.sk,

o dvadsať rokov, v roku 1969, sa začalo s modernizáciou bratislavských svetelne riadených križovatiek, a to najskôr modernizáciou križovatky Račianske mýto. A v roku 1970 sa už realizovala prvá koordinácia križovatiek medzi križovatkami Račianske mýto a Hlavnou stanicou.

História svetelných semaforov však siaha hlbšie, až do obdobia pred 155 rokmi. Prvý semafor s červeným a zeleným svetlom inštaloval v roku 1868 na križovatke v Londýne pred sídlom britského parlamentu v podobe výkyvných ramien a plynových lúč. Ovládal sa ručne. Prvý automatický semafor postavili v britskom meste Wolverhampton v roku 1927, Bratislava nasledovala o ďalších 22 rokov. **(bn)**

Foto: vtedy.tasr.sk

BRATISLAVSKÉ NOVINY 2/2023

Správy z podsvetia

Nad konaním niektorých ľudí zostáva rozum stáť. Na ceste od Rusoviec do Petržalky vodič volkwagenu pri predchádzaní z ľaveho jazdného pruhu do pravého nedal prednosť inej vodičke a došlo k zrážke. Keďže v jazde pokračoval, duchapritomná vodička ho nasledovala a spoločne zastavili až na **OSUSKÉHO ULICI**. Vtedy muž vystúpil z auta a vodičku fyzicky napadol. Privolaná policajná hliadka zistila, že má v krvi 1,08 promile, navyše mal vo vozidle dve deti. „Vodič bol eskortovaný na príslušné policajné oddelenie na ďalšie procesné úkony,“ uviedla bratislavská policajná hovorkyňa Silvia Šimková. **(ms)**

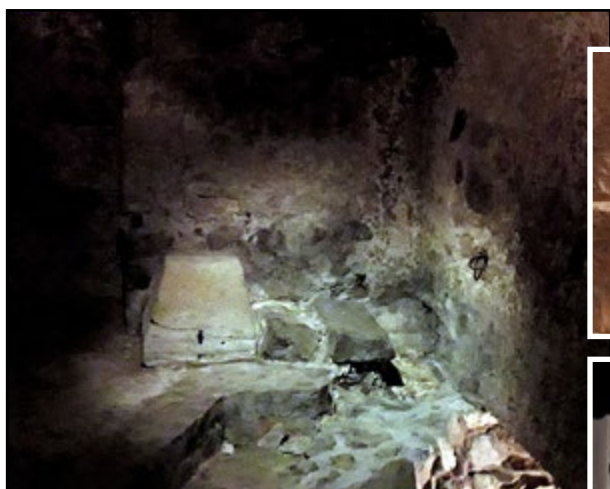
Žalár, kde trpeli aj obeť honu na čarodejnice

Bratislava kedysi

V Starej radnici opäť sprístupnili žaláre, v ktorých pred stáročiami väznili hriechnikov, ale i nevinné obete honu na čarodejnice. K bosoráctvu sa priznávali po krutom mučení a ak to radšej urobili hneď, aby sa utrpeniu vyhli, ich priznanie bolo potrebné mučením overiť.

„Vedeli ste, že i novoveký Prešporok mal svoje bosorky? Hoci čarodejnícke procesy neprebiehali v Uhorskom kráľovstve v takom meradle ako napríklad v Nemecku alebo susedných Čechách, predsa len sa i u nás v priebehu vekov objavili hlásenia o podozrivých ženách a mužoch, ktorí údajne komunikovali s nečistými silami, cestovali na bosorácke seansy a škodili ľuďom či zvieratám vo svojom okolí. Takéto podozrivé osoby z Prešporka a okolia boli často počas vyšetrovania skutkov väznené a vypo-

čúvané v žalároch dnešnej Starej radnice,“ avizovalo Mestské múzeum Bratislavy prednášku s Alexandrou Ballovou, historičkou a odbornou knihovníčkou múzea. Súčasťou podujatia, ktoré sa uskutočnilo v polovici januára, bola i prehliadka žalárov s ich mrazivou históriou. Prvý dalo mesto postaviť v roku 1370 v priestoroch súčasného východného krídla radnice. Hriešnikov, ktorí sa priznávali neraz až po krutom mučení, dlho závislom od svojvôle kata, čakal trest. Tým miernejším bolo vystavenie na pranieri alebo zatvorenie do kletky hanby, no boli aj zmrazujúce tresty ako odťatie prstov, ruky či vytrhnutie jazyka, i keď tie sa udeľovali zriedka. Hrdeľ-

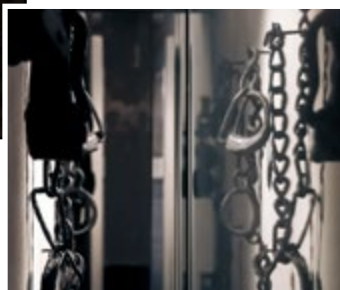

Kobka, kde väznili aj mnohé nevinné obete. Po krutom mučení sa priznali i k lietaniu na metle.

ným trestom bolo s'atie mečom (dokonca aj za rušenie domáceho pokoja), lámanie v kolese za lúpežné vraždy, vlečenie na chvoste koňa, utopenie v kľetke ponorenej do Dunaja (trest sa vz'ahoval len na ženy), ako aj upálenie za bosoráctvo, podpaľáčstvo i falšovanie peňazi. Za najpotupnejší hrdelný trest sa považovalo obesenie na šibe-nici, netýkal sa však šľachticov.

Popravý bývali v Prešpor-ku veľkým divadlom, veri-
lo sa totiž, že sú zaslúžené
a mesto sa nimi očisťuje od
zla. Posledná verejná bola
v roku 1844 a vykonal ju
posledný známy mestský ka-
t. Augustín Spindler. Popravi-
ská stáli na Hlavnom námestí
pred Starou radnicou, aj
za Michalskou bránou, kde
končili najmä odsúdenci na
trest upálením. „V roku 1772
vzniklo na Križnej ulici trva-
lé, murované a podpivničené
popravisko. Dochované ma-
teriály však potvrdzujú, že
žalár v Starej radnici slúžil
i naďalej,“ doplnila Alexan-
dra Ballová.

O pôsobení údajných bosorákov a bosoriek v Prešporskej stolici sú podľa historičky kusé informácie už z polo-

priznali k tomu, že škodili ľuďom i dobytku, aj k lietaniu na metle. Nie všetky obvinené osoby však boli nakoniec odsúdené na smrť, niektoré postihol iba trest väzenia,“ spresnila historička múzea.

Hon na bosorky významne obmedzil trestný zákonník Márie Terezie (Tereziana) z roku 1768. Osvietená panovníčka nikdy neverila na čarodejníctvo, avšak pod tlakom komisie, s ktorou musela spolupracovať na tvorbe zákonníka, doň napokon zakomponovala článok 58. „Ten rozdeľuje čarodejnícke na tie, ktoré si z popletenia či choroby myslia, že činia mágiu, a na tie, ktoré čarujú so zlým úmyslom. Pri posudzovaní čarodejníctva požaduje tiež predložiť právne dôkazy o tom, že dotyčná osoba mala skutočne zlý úmysel,“ dodala Alexandra Ballová s tým, že úplný zákaz prenasledovania a trestania čarodejníč a bosoriek na našom území dosiahol až jej syn, panovník Jozef II.

(ac)

Foto: Múzeum
mesta Bratislavy, ac

Blaise Pascal	pokry rosou	2. časť tajničky	nalieva (zried.)	hudobný nástroj podobný mandolíne	Autor krížovky: Juraj Mitošinka	Jitka (dom.)	značka hliníka	čínsky hudobný nástroj	väčšia otiepka	druh jemnej látky na bielizeň	Pomôcky: smokva, la- vável, rial, kolm, pinit	smerovalo (kniž.)	vedľa, bokom	skratka oddelenia technickej kontroly	jedno- účelový funkčný menič	4. časť tajničky	na spoloč- ný účet (obch.)
vajíčková bunka (biol.)					zjačal (expr.) trestajme bitkou						figa (zastar.)						
spoľahli- vosť (z lat.)											robím pitvu kráčam						
vyvretá hornina							čojaviem- kade kosierik										
žiak siedmej triedy								voľné veslo sklovitý meteorit						jednotka množstva informácie chyt'			
Pomôcky: ovum, šar- pia, Atala, kvadrátor	výkrik bak- chantiek časť motora					obrný transportér stane sa tupým			oxid berylnatý 1. časť tajničky				močovina (chem.) zomierali				
zoťal					obsejem značka pre ruther- ford							udieraj (expr.) námaha (expr.)					Chateaub- riandova novela
EČV Trenčína			tovar (hovor.) prepúšťal mok								pevná ko- nopná niť ľakajte						
zvýšený tón a				duo (hud.) mrkvovitá rastlina						1. kanonik kapituly egyptský boh sinka							
ľudský or- ganizmus					pridlávil sekaj, rúb									matka Romula a Rema hromadilo			
urob čistým							chorý na tetanus menšia loď								značka tália klepaním strasú		
ťatím rozdeliš								Alexej (dom.) kenelové uhlie					malá os vzorec fosfidu arzénu				
Pomôcky: ostrík, odi- nit, tektit, evoe, Rea	voľný čas	jodid irídny 3. časť tajničky			paznechtík ostnitý omrvina (bás.)							oteko (hovor.) sťažnosť					nenalieval
uskutoč- ňuje voľby					dravý vták veľké vý- razné oči					grécke písmeno malá tlapa							
skratka okresného výboru			kompletne kto upra- tuje za mzdu								zbaví buriny Emil (dom.)						
skratka L'udovej školy umenia				syntetická látko zliepa									zn. auto- mobilov skratka tlaku krvi				
nepohy- buje sa po vode								šamotový výrobok lenivo (kniž.)						konzervuje dymom upadnú do mdlôb			
obtrela							veľká lípa platidlo v Jemene								tu máš neolúp		
Pomôcky: mandola, pik, kin, a meta	mizne tmavo- zelený nerast				povedala (kniž.) plisovaný (krajč.)								myslel (bás.) gazda na salaši				
s veľkou námahou tvorí (expr.)					elučná vlna (fyz.) oplotenie				keď posyp (zried.)			bedli zátočka, morský záliv					biblický prorok
Imrich (dom.)				jalovo skratka súhvezdia Baran						obaľovacia Anna (dom.)							
nachýli- la sa, naklo- nila sa											česadlom uhladím rímske číslo 4						
syn Daidala							skvele, výborne										
špirálovito stočené							mesto v Čechách						listina ob- sahujúca záväzok				